ב"ה

לא בחיל ולא בכח

צבא ומדינה
יהדות וחסידות

מהו יחס הרבי על גיוס בחורי ישיבות? 13
"מאי חזית דדמא דידך סמוק טפי"? 16
מה דעת הרבי על גיוס בנות? 20
מה הבעיה בשירות לאומי לבנות? 25
שירות אזרחי, במשטרה, או בצבא? 29
מה דעת רבני חב"ד בנוגע לגיוס? 31
מה הבעיה בצבא אחרי חתונה? 33
איפה חב"ד במאבק נגד הגיוס? 36
מה דעת הרבי על ישיבות הסדר בחב"ד 38
הרבי התנגד ל'פטור' 41
המכתבים והעידודים של הרבי לחיילי צה"ל 44
תמיד חב"ד התגייסו, מה השתנה עכשיו? 46
למה אין תפילה קבועה לשלום חיילי צה"ל? 49
להתגייס לצבא תמורת נסיעה לקבוצה 51
בשח"ר ונח"ל חרדי יש פחות בעיה 54
בחור שלא לומד בישיבה, למה שלא ילך לצבא? 60
גם הצבא זה סוג של שליחות! לא? 63
אם בחור יעשה צבא, הוא יצליח יותר כשליח 65
חסידי חב"ד חזקים ברוחניות ולא מפחדים מגיוס! 67
זה לא כפיות טובה למגיני התושבים באה"ק? 70

תמים יקר! הורים יקרים!

ב"ה, הלהט בשיאו, כולם מדברים ומדברים על... שנת הקבוצה. אין תחליף ל'קבוצה'. יאמר לך כל מי שמוכן להיות כנה עם עצמו. דברי הרבי על השהות בד' אמותיו ניצבים וקיימים, ואת ההבחנה הדקה הנעימה הזו, של קִרבה לרבי בחצרות ה', מרגישים בעיקר אחרי תקופה של שהות רצופה שם (או אחרי תקופה עצומה שלא היו שם.. ומי מאחל זאת לעצמו?!...).

'קבוצה', בעיני הרבי, כפי שהדגיש בפיו כו"כ פעמים, היא "הוספה" בלימוד והתעלות רוחנית. בדגש על **הוספה**. כלומר עלייה מהקיים, התקדמות.

מה המחיר שאנו מוכנים לשלם על ההתעלות הזו, איזה מחיר הרבי רוצה שנשלם?

כשמדובר על מחיר **בגשמיות** - בחורים, "תמימים" הם הראשונים להקריב מעצמם. כשמדובר על מחיר **ברוחניות** - ה"צד שכנגד" הוא הראשון לקפוץ על המציאה...

הבעיה האמיתית

במצב ההווה, יש בעיה עצומה, עוד לפני הדיון על פרטי הגיוס. האמת היא, **שהשתלטו עלינו**. בא נשים לב לעובדה שמכניסים לנו לראש "מחשבות על העתיד", שיקולי פרנסה, "הנחות העולם". כמה השקיע הרבי לעקור זאת ממחננו, בזעקה "קולג'?!", והנה היום, החשיבה על קריירה, "תכל'ס" ולימודי מקצוע, כבר בימי הבחרות - הופכת אט אט לשגרה מקובלת.

כך מצליח המאמץ של בעלי־העניין, להטות ולהעביר את הדיון, מה"כלל" אל ה"פרטים": השיח שלנו הוא כבר לא בשאלה "האם מקומם של חסידי

חב"ד בצבא" (ובאקדמיה), אלא "לאיזה מסלול ראוי להתגייס", "באיזה שלב בחיים", "במה נכון להשתלם", וכו'. בשעה שהתמונה הכללית נזנחת! מדוע בכלל שחסיד חב"ד יתגייס? ישתלם?

האם הרבי בעד (גיוס) צבא?

בוא נדבר על השירות בצבא, כחסידי חב"ד. מצד אחד: הרבי התנגד לגיוס כמו שרואים במכתב (ב' חשון תשל"ו) "**ע"ד [ישיבת] ההסדר בחב"ד - מופרך בהחלט. ומבהילה השאלה עד"ז**". ועל דרך זה התייחסות הרבי לגיוס בני ישיבות כאל "**גזירה שיש לבטלה**" ע"י הוספה בלימוד התורה (ראה לקמן), **ומי שעוזב את הלימוד הוא "עריק"!** (ו' תשרי תשכ"ח).

[מענות נוספים מהסוג הזה ניתן לראות בהרחבה גם בקונטרס "לא יצא בצבא" שיו"ל לפני מספר שנים.]

ומאידך: מלבד שאין התייחסות מפורשת מה בנוגע לאברכים, הרי שישנו מי שהרבי הורה לו (בהוראה פרטית) לשרת בצבא בטענת "מאי חזית דדמי דידך סמיק טפי". בנוסף הרבי הרחיב במעלתו של יהודי המסכן עצמו לטובת עם ישראל ודיבר בשבחם של "מצויני צה"ל" וכדו'. כך שנראה שלא־רק שאין איסור חד משמעי להתגייס לצבא, אלא זהו דבר חיובי? אם זו הגישה, מה מבהיל ב'ישיבת הסדר', גם אם נאמר שזה לא לכתחילה?

הוצאת דברים מהקשרם

התשובה פשוטה: אין ללמוד מיחס והוראת הרבי לפרט, ולהשליך על הכלל.

לאורך כל שנות הנשיאות, ניכרת בהנהגת הרבי הבחנה ברורה - הפרדת ה'אדם' מה'תופעה'. כלומר, היחס של הרבי הוא אל האנשים, לא כ"מייצגים של...". כך התקבל אצל הרבי כל אחד: משפיע או ראש־ישיבה, שרברב, פוליטיקאי, בעל־עסק, ראש ממשלה, עסקן, חייל, קצין, וכל כיוצא־בזה, יהודי ושאינו כזה!

גם כאשר הרבי התנגד לעמדה והשיטה - הוא התייחס לאדם הפרטי, או הקבוצה הפרטית, שלפניו.

ולפיכך, כל טענה שהרבי "בעד שירות בצבא" **לפי היחס שנתן לחיילים וקצינים** - מוטעית. הרבי בשום־אופן לא האדיר את "הגוף הצבאי" ככלל, כ"זרוע של המדינה", אלא את אנשי הביצוע והפעילות הבטחונית בהגנה על היהודים היושבים בארצנו הקדושה (בולט במיוחד בהערכת ודברי הרבי למצווייני צה"ל).

עובדה נוספת הזועקת לעין - בכל דברי ההערכה של הרבי לאנשי ביטחון ויחידות בצבא חוזרת שוב ושוב בכל הזדמנות בקשת ודרישת הרבי **להוספה בעניני תורה ויראה** אצל איש הביטחון כפרט או היחידה הצבאית ככלל. הרבי תבע בכל עת להוסיף יידישקייט בצבא, כאבן יסוד (גורלית לתפקוד הצבא) ולא כ"קורס חולף". דבר שכיום **הולך ונשחת ונשחק** מיום ליום ממש.

דבר ברור הוא, כי מה שקרוי "ציונות" - מנוגד ביסודו לתורה וערכיה, והגופים המייצגים את הציונות - פועלים נגד התורה ומצוותיה. בנקודות אלו, לא נמנע הרבי מללחום נגד הגופים בכל עוז ותעצומות! לדוגמא? חוק השבות - "מיהו יהודי"...

ובכן, מי שהולך **לצבא** בגלל שעליו "לתת את חלקו" **למדינה** - טועה מאוד (וחמור מכך), להבדיל ממי שרוצה להגן על אחיו בגלל הצורך שלהם בהגנה, ולא מתוך אמונה במדינה.

"הֶסְדֵּר בחב"ד מבהיל" – למה?

כעת נבין שבתוכנה של ישיבת הסדר ישנם מספר הנחות בעייתיות ומוטעות:

- "הסדר" של גיוס גורף, נובע מגישה שצריך לתרום למדינה והשקפתה מתוך אידיאל משותף בעל ערך עליון, ולא רק מפני שמירה על יהודיה, אלא סוג של חובת גברא על כל אחד, ולא רק שהעניין יפעל באופן כללי.

- "הסדר" בהקשר הישיר בין הלימוד בישיבה וחובת הגיוס - נותן רושם

שלתורה הקדושה אין די כוח לשמור על עם ישראל (ח"ו!), ולכן החובה להתגייס מוטלת גם על מי שמלומד תורה... רק שהצבא מצידו 'אדיב', ומסכים לחכות עם הגיוס, בדומה לסטודנט להבדיל המבקש דיחוי להשלים את התואר לפני השירות

- "הסדר", משמעו: הצבא קובע, הוא בעה"ב האמיתי, אנו כפופים לתכתיבי המדינה. כלומר, הגיוס הוא ודאי - השאלה היא רק העיתוי. כך לכל לומד בישיבה כבר יש תעודת "חוגר".

כעת מובנים יותר דבריו הנוקבים של הרבי עד כמה מופרך הסדר בחב"ד: - השירות הוא צורך נקודתי, לא שותפות ב"מפעל הציוני". - לומד התורה חשוב כמו הלוחם, ויותר. - הבעה"ב האמיתי הוא הקב"ה בתורתו, ואת המשך דרכו של החסיד ינחה הרבי, ולא הצבא והמדינה.

לכן, אין הבדל בין בחור לאברך, הן מצד ההשקפה הפסולה ב"הסדר" והן מצד **שבפועל כבר מגן והגן על עמו ע"י לימודו בישיבה ובכולל ("הוא כבר משרת!" או "אחרי שירות!"...).**

"כלל שהוא צריך לפרט"

כל האמור מתייחס להיבט המערכתי, הכלל־חב"די, ביחס לגיוס גורף או 'הסדר'. אך יחיד מן השורה, איזה פסול יש בכך שיתגייס מעצמו, "ילמד מקצוע", "יעשה שליחות", "מיצוי עצמי", "יגמור עם הסוגיה הזו כבר", על הדרך?

להלן כמה נקודות קריטיות, שכל אחד, בחור או אברך (גם אם מתגייס "שלא בשם הכלל"), צריך לקחת בחשבון:

מוסד שאינו דתי (שמ"ד...)

הדבר הראשון שהצבא גורם, הוא להחליף את ה"הנחות היסוד". וזוהי גם מטרתו הרשמית, "כור ההיתוך של המדינה". רבים מהמתגייסים 'מתקררים' מיד בחודשים הראשונים. לא ח"ו היפך שו"ע, רק שקעו ב'הנחות העולם', נשמעים מהם משפטי הערכה מעוררי פליאה, כאילו הצבא במתכונתו והמדינה בצורתה הם בעצם "לא כל כך פסולים"...

הצבא כבר מזמן אינו רק כלי מלחמה, אלא מוסד תרבות להנחלת ערכים ממוקדים. יש לכך "מש"ק חינוך" מיוחד, המביא מרצים/ות ומכניס תכנים כמו שוויון בין יהודים לגויים, תודעת האזרחות הישראלית ושאיפותיה, וכל כיוצא בזה. ערכים הנוגדים ליהדות. גם אם אברך נכנס לצבא בתנופת שליחות, ואפילו מקבל תפקיד כמו מש"ק דת וכדו' - מתקשה לפעול ו"לכבוש", כאשר הוא מוכתב ומחויב לציות מלא ללא כל הסבה. עליו להיאבק במלחמת הישרדות אישית, לפני מלחמת התנופה של "ופרצת".

עיקר הנזק בצבא, כעדות החיילים החב"דניקים, הוא מהחברים החדשים ומהסביבה המקיפה את החייל חודשים ארוכים. האויר מזוהם. בכל בסיס יש ניבול פה. בכל מסדר שרים "התקווה". את האוירה הזו - שום הסכם או הסדר לא יכולים לשנות. אף מי שמקפיד מעצמו על שו"ע, ואולי דוקא הוא, עלול להיות מושפע מהאווירה המקיפה אותו, כפתגם הרמב"ם "האדם הוא מדיני".

גם מי שמודע להשפעה מכוונת זו, מתקשה מאד להתנגד לה. הצבא אינו ישיבה חסידית, ואף לא ישיבה ציונית. זהו ממסד לאומי ציוני, שהחייל כפוף ומחויב לציית לו (**"החייל הוא רכוש הצבא!"**). כיון שהממונים עליו אינם שומרי תורה ומצות, נתקלים תדיר בבעיות רציניות בשמירת הקדושה.

כלומר: השפעת הצבא השלילית **איננה פאסיבית** (בדומה אולי למקום עבודה שאינו־חרדי), **אלא אקטיבית!**

זאת ועוד: בשנים האחרונות, עם כל הטיעונים על "הדרת נשים" וכדו' ישנה מגמה לשלב נשים בכל תחום בצבא, כולל בחזית, מה שגורם לפריצות נוראה (עד שאפילו רבנים שאינם־חרדים יצאו בקמפיין "מצילים את צה"ל", מפני התערובת). אפי' במסלולים לחרדים, בלתי נמנעים מקרים האסורים על פי תורה.

הכל מתוך עדויות של חיילים ששרתו במסלולים אלו, ובפרט - בזמן האחרון, כשהמטרה המוצהרת של גיוס חרדים היא להחליש את החום החסידי היהודי (כדלקמן).

"נראים כאוהבים בשעת הנאתם"

שירות החרדי החב"די בצבא **אינו צורך**. שוב: לצבא אין **צורך** בך. כל מי שיאמר לך אחרת - מטה מן האמת. ולהווי ידוע, ששקר הוא מטבע רב־שימוש בצבא (אין ערך לאמת). כבר הזהירו חכמינו, "הוו זהירין ברשות"... אם רק נתבונן בכמות הכסף ש'נשפכת' על גיוס חרדים - נבין מיד את השקר. הם אינם חפצים בטובתנו, אלא בטובתם!

הא כיצד? בעשור האחרון התעצם דבר שלא נתנו עליו את הדעת קודם, והוא הפחד שהציבור החרדי ישתלט בשקט על המדינה.

סקרים רחבים, שהתבצעו ע"י "הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה", ממחישים את קצב הגידול העצום ב"ה של שומרי תורה ומצוות, ומצביעים ע"כ שבשנת 2065 למנינם - רוב הילדים בארץ יהיו חרדים (חלק נכבד - חב"דניקים)! בעז"ה. ממילא תשתנה דמותה של המדינה ע"י כוחם הפוליטי, החברתי ופריסתם הרחבה.

המטרה האמיתית

עקב כך נכנסו ללחץ גורמים רבים היושבים ראשונה במלכות וחשבו כיצד ניתן לבלום את "האיום" הזה. בהמשך הבינו, שאין מנוס ומוכרחים "לטפל" בחרדים עצמם. מאז החלו להשקיע מאמצים כבירים וסכומי עתק למטרת "שילוב החרדים בחברה הישראלית", כלשונם.

את המטרה הזו מנסים להשיג ע"י התערבות במערכות החינוך, בהחדרת תכנים ממוקדים ולימודי ליב"ה, באמצעות גיוס חרדים לצבא, וע"י שילוב בתעסוקה, בהצעת מסלולי לימוד מקצועות שונים ומשונים במכללות וקמפוסים המסונפים לאונברסיטאות, בסבסוד כמעט מלא.

כזו השקעה אדירה ותקציבי עתק - מגיעים מתוך פחד וכעס על היבדלות החרדים מהחברה הכללית וניסיון להוריד את החומה המבדילה, להפוך ל"חברה אחת" - ולא ע"י שכולם יהפכו לחרדים...

שביל הזהב (או הכסף...)

מי שעדין חושב ש"זה סתם דמיונות" ונעלמו כל בעלי האידיאל הציוני

של קום המדינה, "לאף אחד אין עניין לשנות אותי" - די להפעיל את השכל הישר כדי להבין שמלחמה עצומה לגיוס בני הישיבות, עד כדי הפלת ממשלות, הליכה לבחירות חוזרות (לראשונה בהיסטוריה!) ועוד - כל זה לא מגיע מחוסר־אידאולוגיה. ואין זה רק בגין "שויון בנטל", כי חרדי בצבא - הוא עצמו נטל... נטל כביר על הצבא (כשרות, הפרדה, מקווה, תפילות, משכורת למשפחה הברוכה, מענק עידוד לישיבה בה למד, ועוד).

מתוך שיחה עם אברך שהיה בצבא ושירת ב"לשכה לשילוב חרדים" (כמובן שפעל הפוך מתפקידו וסולק משם...) עולה **שאין הגבלת תקציב כלל** בכל הנוגע לדרישות הלשכה, בשונה מכל תחום אחר בצבא - גם זה לא נובע מחוסר אידיאולוגיה, אלא מאינטרס מובהק. מספיק להתבונן בפרסומות המציעות לימודי אקדמיה לחרדים, באותיות הקטנות למטה - בסיוע: "חברה חדשה בישראל", או "הקרן לקידום פני החברה הישראלית" וכדומה, אף אחד מהם לא חשוד בדאגה כנה לפרנסתו של החרדי.

"תן לי הנפש והרכוש קח לך"

זאת מלבד הצהרות מפורשות וציטוטים של הגורמים הממונים, שאפילו לא מסתירים את מטרתם. מבחינתם, המטרה הראשונה היא לגיטימציה: כל לובש מדים ברחוב החרדי, גם אם לא מועיל כלום בתוך צבא, ויהיה לנטל כספי - הוא חשוב מאוד ותורם המון לקידום הטמעת ה"נורמה" של התגייסות לצה"ל בקרב הציבור החרדי. ממש כמו שבעל־עסק מוציא הון על פרסומות - כך הם מוכנים לשלם על העובדה שחרדי חב"די לבוש מדים:

"זה תהליך הדרגתי. צריך להשקיע בהם בפרט בהתחלה, כאשר יהיו 10,000 חרדים משרתים, הם כבר לא יחליפו לכובע וחליפה בכניסה לבני ברק" (שרי ממשלה ב: כנס הרצליה, ח' ניסן תשע"ד. יומן הבוקר של "קול ישראל", ד כסלו תשע"ו).

נמצא שבגיוס לצה"ל, אתה נותן יד לגרזן העולה לכרות את הציבור **שלנו** עצמו. כלומר - אתה **משתף פעולה עם הלוחמים בזהותו של הילד שלך.** בצבא תשרת אינטרסים הרסניים של אותם גופים, דבר ההפוך לחלוטין מתכליתו של הצבא - בטחון עם ישראל. לא רק שאסור לנו לתת לזה יד, אלא צריך לזעזע אותנו להתעורר ולפעול.

בריבוי הקדושה, הסט"א מתאמצת להיתפס. **"קבוצה" היא לא הסיבה** למהלכי הגיוס, **אלא ה"תירוץ"** והעילה לכך.

בעקבתא דמשיחא, נדרש מאיתנו להתמודד עם חושך כפול ומכופל, ובעיקר מבלבל ומבולבל. אם היו מציעים לנו לנסוע לקבוצה ובתמורה נידרש "לסדר את הזקן"... מי היה מסכים?? כיום, דורשים מאיתנו הרבה מעבר לזה. מפרגנים לנו להישאר עם הזקן, אבל לא עם מה שעומד מאחוריו...

מפחיד לחשוב, שבעוד כמה שנים יקום דור שהמציאות היחידה שהוא מכיר היא, ש"שנה ב'" של 'קבוצה' היא בבסיסי צה"ל... יסתכלו מוזר על כל מי שחושב אחרת... והרי לנו חסידות חב"ד ככל הציבור ה"ישראלי" היה־לא־תהיה, ואין מעצור לכדור שלג מסוכן שהולך וגדל וצובר תאוצה.

ברוחניות הענינים

הרבי תמיד מלמד שכל הענינים המופיעים בגשמיות - משתלשלים מלמעלה, וכן הוא גם כן בגזירות, כדוגמת מרדכי ואסתר שפעלו קודם כל במישור הרוחני לפני ההליכים הדיפלומטיים, וכן בגזירה על האדמו"ר הזקן בשל הפצת חסידות וגרמה לכליאתו, וכהנה רבות.

בכל הנוגע לגזירה על גיוס בני ישיבות הרבי קישר זאת עם צורך להוסיף בלימוד התורה, להלן ציטוט מדברי הרבי ל"לב שמחה" מגור זצ"ל ב'יחידות':

"הייתי באוהל "והורו" לי להתוועד, ובכן מה יכול אני לומר־לתבוע? להוסיף בלימוד התורה. זמן מה אח"כ **נודע על גזירה שהתעוררה ב"סנאט" בעניין גיוס בני ישיבות** (בארה"ב), ועניין זה **דהוספה בלימוד התורה - ביטל את הגזרה!**" (התקשרות ק"ג פר' מטות־מסעי תשנ"ו).

לפי זה, המישור שבו צריכים לפעול בראשונה, זה לחזק את הבחורים בלימוד התורה. וכיון שהציר שעליו נאחז הצבא, זה היציאה לקבוצה, היה צורך (וכנראה עדיין) לחזק את תלמידי הקבוצה בעניין לימוד התורה, כמו שניתן לראות שהרבי קישר את הבעיות שהתעוררו בהיתרי השהייה בארה"ב לבחור בקבוצה, עם העובדה שדחה לימודו לאחרי פסח (שיחות קודש תש"ל כרך ב' עמ' 12 הובא בהתקשרות צ"ח תשנ"ו).

ואח"כ לפעול לביטול הגזירה, גם בדרכים מדיניות, לסדר שהיציאה לקבוצה לא תגרום לגיוס, ולא לכליאה, ובשום אופן **לא תעניק לצבא מידי שנה את מיטב בנינו**, הדור הבא של חסידי חב"ד, באופן גורף ושיטתי. זהו תפקידם האמיתי של העסקנים! תחת זאת, הסתפקו במלאכה הקלה, וסיכמו על הגיוס כדבר רשמי. כאשר יש הסכמה, זה כבר לא "גזירה"!! ואם אין גזירה - לא צריך פתרון... איזה מוצא מוצלח!!...

תופעות לוואי

בחתימה על גיוס ישנם כמה תופעות לא רצויות. גם אם נניח שבחור/אברך קיבל הוראה פרטנית מהמשפיע להתגייס, בשבילו זו שליחות אמיתית, וגם פרנסה, ועוד - יש לזכור שהשיקולים בהיתר כזה הם לא רק לגביו. לכן גם אם הוא 'בסדר', מה יהיה עם סביבתו?:

כשבחור חסידי מתגייס, זה נותן 'הכשר' לבחור חלש שרואה בצבא מקום אידיאלי "להתפרק" ו"להשתחרר" מבחינה רוחנית. בעבר, אולי היה חושב פעמיים על הצעד מפני "מה יאמרו" והמשפחה, וכדו'.

ישנם בחורים טובי לב, בינוניים, שאינם חדורים בשליחות, ובאופיים מושפעים מהסביבה, ורק אם תהיה להם חממה טובה הם יישארו בד' אמות של קדושה וד"ל. אין להם את הכוחות להילחם על המעמד, ונגררים לצבא. גם בחורים חסידיים שלכתחילה היו הולכים לכולל ויוצאים לשליחות, מכניסים כיום בשיקוליהם את הצבא ואף הולכים לשם (כיום קשה הרבה יותר למצוא זוגות צעירים ל'שליחות'),

וכל זה - כי הם **כבר חתמו**, כי כבר מקבלים משכורת, ואף נושאים תעודת "חוגר" וכיוצ"ב, וכל זה מעובדות מקרוב בשטח!! **אם לא היו חותמים בלחץ** - היו שוקלים את הגיוס בזוית הראיה הנכונה־לעתיד (תורה, שליחות, בית נאמן וכו'), לא רק נכונה־לשעתה (כדי לחזור לארץ בביטחה).

שימו לב אל הנשמה!

1

מהו יחס הרבי על גיוס בחורי ישיבות?

מונח אצל אנשים, שהרבי נתן אישור כללי ללכת לצבא ובטח לא התנגד לכך. רציתי לדעת האם באמת יש מקור כתוב מהרבי לנושא זה?

לימוד תורה משיג בטחון יותר מהצבא

אמנם רווחת כזו 'הנחה' בקרב אנ"ש, כאילו "הרבי בעד" שירות בצבא. אבל בוא נבחן יחד כמה נקודות מדברי הרבי עצמו. בנוגע לגיוס בחורי ישיבות, הרבי הביע את התנגדותו הנחרצת בכמה הזדמנויות שונות:

בספר מורה לדור נבוך (ח"ג עמ' 214) מובא מכתב בו הרבי טורח לבאר ולהסביר מהי סיבת הפטור משירות צבאי לתלמידי הישיבות. **"בעוד אנו עוסקים בנושא זה, הרשה לי להזכיר נקודה נוספת, אע"פ שאתה לא מתייחס אליה במפורש, והיא, הפטור של תלמידי ישיבה משירות צבאי. כפי שאתה יודע, פטור זה קיבל הכרה והסכמה ע"י מייסד צה"ל ד. בן־גוריון המנוח. ומבוסס על העבודה שתלמיד ישיבה יכול להשיג למען בטחון המדינה ע"י שימשיך את לימוד התורה שלו יותר מאשר ע"י תפקיד צבאי. כל מי שמכיר את פרשת בחוקתי ואין לו דעה קדומה, יכול לראות זאת באופן ברור. ניתן לומר הרבה יותר על הנושאים הללו, אבל מכתב הוא לא האמצעי לכך".**

הבורח מהישיבה כדי להצטרף לצבא = עריק!

בשיחות קודש תשכ"ח (ח"א עמ' 39): דבר הרבי נגד אותם קולות שונים הקוראים לגייס את בני הישיבות באה"ק לצבא בטענה "האחיכם יבאו למלחמה ואתם תשבו פה", **"וכשם שהוא בצבא גופא, שבכדי שהחייל בחזית ינצח במלחמה, מוכרח המפקד הראשי לישב במקום בטוח ולתכנן את תוכניות**

המלחמה: כך הוא גם במובן הרחב, בכללות העם כולו, כדי שהצבא עם המפקד שלו אכן יצליחו בתוכניות שהם מעמידים בדרך הטבע, מוכרחים את ה"דוד עוסק בתורה", את אלו שמעמידים את התכוניות הרוחניות על מנת שיצליחו התוכניות הגשמיות.

אם חלילה הם יסתלקו ממשמרתם בהעמדת "תוכניות רוחניות" לא רק שהדבר לא יביא לתועלת, אלא רח"ל זה יוביל להיפך הניצחון והיפך מפלת האויב.

לכן בדיוק כפי שעריק הוא מי שבורח מן החזית - אם העמידו אותו בחזית: עד"ז מי שהושיבו אותו בישיבה שילמד שם יומם ולילה בתורה [שהרי בזכות התורה ניצלו - בזכות עסק התורה של דוד, יואב מנצח במלחמה], ואם הוא סוגר את גמרתו ובורח, משום שהוא רוצה להראות שגם הוא לוחם ומגיע לו "מדליה" וכו' וכו' - גם הוא נחשב עריק, ולא רק שאינו מועיל לניצחון, אדרבה, הוא עריק ממקומו, ופותח את החזית בפני האויב".

בני ישיבה? "לא יצאו בצבא"!

באגרות קודש ח"כ עמ' שיז (נדפס גם בלקו"ש חכ"ד עמ' 448) מובא מענה הרבי לתלמיד ישיבה מאה"ק "האם מחויב הוא בשירות צבאי", תשובת הרבי איננה משתמעת לשתי פנים:

"במענה למכתבו מכ"ה מנחם אב, השואל האם מחויב בן ישיבה באה"ק ת"ו להתגייס שמה בצבא, - לפלא הספק בעיניו ועד שצריך לישאל ממרחק, והרי ידוע וגם מפורסם פס"ד הברור של רבני ישראל וכמובן - מבוסס הוא בתורתנו תורת חיים, אשר בני ישיבה אין לגייסם ולא יצאו בצבא. ולימודם תורתנו הקדושה בהתמדה ושקידה - מגין ומציל על ארצנו הקדושה ת"ו ועל הדרים עליה".

למה לא נלחמים בגיוס הבנים כמו כנגד גיוס הבנות?

שמעתי בשם הגה"ח חיים שלום דייטש שליט"א שני סיפורים בנוגע לדעת הרבי בנוגע לגיוס בחורי ישיבות, סיפור ראשון: היה פעם חוק שמי שהולך להיות "מורה ספר" לכמה שנים הרי זה נחשב במקום ללכת לצבא. ביה"ס למלאכה ניצל את החוק הזה והכשיר את התלמידים להיות מורים

ולשם זה קיבל תקציבים ברמה שמשרדי הממשלה נותנים לסמינרים. הכסף היה כה רב שזה היה מספיק כדי לשלם את כל החובות שהיה להם ממקודם. בהמשך הזמן דרשו מהבי"ס שזה יהיה הסכם רשמי בין ביה"ס למלאכה ובין הצבא. הנהלת ביה"ס למלאכה שאלה לרבי והיתה הוראה לא לעשות שום הסכם עם הצבא. ובגלל זה ביטלו לביה"ס את כל המעמד של סימנר אף שהיה הפסד של ריבוי כספים.

הסיפור השני: סיפר הנכד של ר' משה פורש ז"ל שהיה מעסקני הציבור של אגודת ישראל בשנים הראשונות של הקמת המדינה. הרבי כתב לר' משה פרוש מכתב שבו הרבי שאול אותו אולי הוא יכול להסביר לו למה לא נלחמים כנגד גיוס הבנים מצד עניני צניעות כמו שנלחמים כנגד גיוס הבנות.

מכל הנ"ל רואים ברור שהקו של הרבי באופן קבוע ללא פשרות היה נגד גיוס בחורי הישיבות.

2

מה הביאור למענה הרבי, "מאי חזית דדמא דידך סמוק טפי", למי שביקש לחמוק מגיוס?

מסופר בשמו של הגרמ"ש אשכנזי ע"ה, שהיה ביחידות אצל הרבי ובקש על בחור מכפר חב"ד **שלא למד בישיבה** ורצה לחמוק משירות בצבא. הרבי ענה לו: מהיכן ההיתר למי שלא לומד – לחמוק משירות, "מאי חזית דדמא דידך סומק טפי?".

אז איך יש האומרים, ש"אסור לבחור כיום להתגייס לצבא, בכל מחיר", גם אם הוא לא לומד?

ידוע שהרבי אמר וחזר שאין לסמוך על שמעות בשמו, ובוודאי לא לקבוע על פיהן עמדות נחרצות בנושאים כבדי משקל, ואם ביחידויות עסקינן, סיפר הגה"ח הרב טוביה בלוי שליט"א שקיבל מכתב מהרה"ח אוריאל צימר ז"ל, בעקבות 'יחידות' אצל הרבי, שהרבי אמר לו בזה"ל: "האיסור שחל על גיוס בנות (והרבי הוסיף שגם אם לא חל על זה הכלל של ייהרג ואל יעבור, כפי שפסקו אחרים, האיסור חמור מאוד) - הרי כל עוד קיים גיוס בנות - חל אותו איסור, מאותה סיבה, על גיוס בנים". (כל מי שמכיר באמת את המצב בצבא כולל במסגרות החרדיות יודע עד כמה הדברים נכונים).

כמו כן הגה"ח חיים שלום דייטש שליט"א סיפר על מספר אברכים שבקשו ברכה להצליח להיפטר מהצבא וקיבלו מענה מהרבי בנוסח המקובל "אזכיר על הציון", גם המשפיע הרב זלמן לנדא מספר ששאל את הרבי ביחידות (בתשרי תשל"ז) לגבי הצבא והרבי הורה לו לעשות

פטור, יש עוד כמה סיפורים על תמימים ואברכים מאנ"ש שקבלו ברכה מהרבי לעשות פטור.

וכפי שסיפר הרב ישראל שמוטקין שליח הרבי למדינת ויסקונסין: "כאשר נכנסתי ל'יחידות' השלישית, טרם נסיעתי, ביקשתי בפתקה שכתבתי את רשות הרבי לחזור ל 770. עוד לפני שהרבי קרא את הפתק, הוא פנה אלי ושאל: מה תעשה כאשר תבא לארץ. אמרתי שאלך לישיבה, והרבי שאל: "וואס וועט זיין מיט די צבא?" [מה יהיה עם הצבא?]. עניתי שאצטרך להתייצב, והרבי אמר: "א ישיבה בחור באקומט דאך א פטור" [בחור ישיבה הרי מקבל פטור]. עניתי: "זעהן זיך פאר זיי" [להראות לפניהם], והרבי אמר: "אבער שפעטער וועסטו גייען אין ישיבה?" [אבל לאחר-מכן תלך לישיבה?], ועניתי שכך אכן אעשה. הסדר הרגיל הוא שבחורי ישיבה מקבלים דיחוי מהצבא, ולא פטור. לאחר זמן חשבתי שהרבי רצה לשמוע ממני שאלך ללמוד בישיבה, והרי "כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ", ובכך פעל שאקבל פטור, ואכן כשחזרתי לארץ קיבלתי מיד פטור!... (מתוך 'תחיינו' גליון מס' 8 תמוז תשע"ז)

רואים בפועל שהרבי לא שלל לחלוטין את עניין הפטור מהצבא, ולא שמענו על הוראה של הרבי לחסידי חב"ד ללכת ולהתגייס לצבא.

לגבי השאלה מה הדין לגבי בחור **שלא לומד**, התשובה היא שכיום אסור לו ללכת לצבא, משום שלית מאן דפליג שהצבא הוא מסגרת לא דתית (ויותר נכון אנטי דתית), עם בעיות קשות מאוד מבחינה רוחנית (צניעות, שמירת שבת, כשרות, ועוד) דא"ג גם במגזרים של הציבור הדתי לאומי שדוגל בכך שגיוס לצבא הוא מצוה, הם לא שולחים בחור לפני שיהיה בישיבה עם הכנה לכך, לכל הפחות שנה במכינה קדם צבאית, כי גם הם מודים שיש בעיות רוחניות בצבא ומי שלא חזק מספיק נופל שם ויורד מהדרך, על אחת כמה וכמה אצלנו באנ"ש ובציבור החרדי בחור שלא בישיבה וממילא הוא פחות חזק מבחינה רוחנית מבחור ישיבה ודאי שאסור לו ללכת לצבא כי יש סיכוי גדול שהוא ירד מבחינה רוחנית (כפי שהמציאות הוכיחה שרוב הבחורים יורדים בצבא כולל במסגרות

הצבאיות לציבור החרדי) במצב של כזה צבא כל מי שקצת מכיר את משנתו של הרבי יודע ומבין שהרבי לא רוצה שבחור ילך למקום שהוא ירד מבחינה רוחנית, ע"ד הסיפור שהיה עם קבוצת בחורים שהלכו להיות עם אסירים ב'כלא רמלה' שבת שלמה בתאריך יב תמוז, אח"כ הגיעה הודעה מהמזכיר הרב חודקוב שזה לא לרצון הרבי שבחורים יהיו 24 שעות בכלא עם אסירים, אלא אפשר לפעול באופן של להגיע ל'מבצע תפילין', להעביר מסר חסידי מדברי הרבי ולחזור לישיבה, כיון שהם יכולים להיות מושפעים מהדברים שישמעו מהאסירים רח"ל.

(דא"ג כיום כפי שפורסם כמה פעמים בכלי התקשורת שיש מספיק כח אדם בצבא ולכן רוצים לקצר את השירות הצבאי לכל המתגייסים משלש שנים לשנתיים וחצי, ודאי כיום שיש כח אדם מיותר בצבא ואין צורך בחרדים, וכל בר דעת מבין שמטרת הגיוס היא כדי לשנות את אורח חיינו, ולא שנלך ונשמור בגבול, לכן אין כאן את הטענה של "מאי חזית דדמא..")

אכן פעם היו כאלו שהתגייסו, היות והמצב היה שונה: הצבא היה קטן ושיטת הלחימה הייתה שונה, באמת היו חייבים כמה שיותר כח אדם (והאנשים שאכן גויסו - 'בגדול' עשו דברים חיוניים!). כיום לעומת זאת, הצבא גדול, אין צורך בכ"כ הרבה כח אדם בצה"ל, וגם את המלחמות כיום כבר מנהלים באמצעות מחשבים וכלי טיס... (זה גם גורם לצבא "לחפש לחיילים מה לעשות", העיקר שיהיו מגוייסים... פשוט אין לו מה לעשות עם כזה עודף של ידיים פנויות).

לכן הטענה הזאת לא רלוונטית כיום, ובחור שלא בישיבה - ודאי ימצא דרכים הרבה יותר מוצלחות לתרום לעם ישראל, אולי במסגרת של שליחות וקירוב יהודים, וודאי שלא ילך בצבא מפני הסכנות הרוחניות הגדולות ששם.

3

מה דעת הרבי על גיוס בנות?

על גיוס בנות באמת יש הסכמה כללית שהוא מאוד בעייתי, רציתי לדעת מה הרבי אמר על כך, והאם הרבי היה מעורב במלחמות לביטול הגזרה של גיוס בנות?

הרבי דבר ע"כ כמה וכמה פעמים, והיה מעורב מאוד במאבק לביטול גזרת גיוס הבנות, להלן כמה קטעים מהתייחסויות שונות של הרבי בנושא.

להקדים ולפעול

באיגרת של הרבי משנת תשי"ט (אגרות קודש כרך ח"י עמ' סג), אל הסופר אליעזר שטיינמן, מביע הרבי את דעתו כי יש בארץ-ישראל "שיטה כללית של מלחמה נגד הדת", וממנה נובעים מאבקים מוגדרים כמו "גיוס נשים". כותב הרבי:

אין מתפקידי, ו[=זהו] נגד רצוני, למנות עוונותיהם של [=ישראל] **וכו', ובפרט של הנמצאים בארץ-הקודש ת"ו - הענינים ידועים וברורים עוד יותר. ומי יודע מה יולד יום.**

ולכן כל המקדים כו' ועושה בזה בעוד מועד, הרי לא לבד מחליש התופעות [=השליליות] **שעד עתה, אלא שולל נקודות חדשות בזה.**

באגרת לגאון החסיד רבי שלמה יוסף זוין משנת תשכ"ד (אגרות קודש כרך כג עמ' סא) כתב לו הרבי:

פשוט שתמים דיעה הנני עם כבוד־תורתו על ששלל בהחלט הצעת דרבנות ראשית, שאם לפני כמה שנים לא היה הענין מתאים כלל וכלל בשביל כת"ה,

על אחת כמה וכמה לאחרי שהמצב בהאמור נתדרדר וכו', ואין להאריך בדבר המצער.

הרבי מפרט כמה פרטים בתחומים של שמירת שבת שבהן "שתיקה המתפרסמת ופרסום [=נחשב] כהודאה - ואין מוחה", ומוסיף: "ולגיוס נשים (אביזרייהו לכל-הפחות - דגילוי עריות)".

מעשה מבהיל!

"אין זה נעים לדבר בעניין שהוא היפך שבחם של ישראל", התבטא הרבי בשבת-קודש פרשת וישב תשל"ב, אולם בהמשך אותה התוועדות נדרש לספר "מעשה מבהיל":

פנה אלי רב ושאל האם הוא יכול לחתום על כרוז, שאלתיו במה מדובר? השיבני, על הכרוז של הרבנים שהם תומכים בקול-קורא של זקני הרבנים שאסרו לבת ישראל ללכת לצבא.

אמרתי לו, אם כך סוברים זקני הרבנים - אם-כן מה השאלה אם לחתום. יפטרוני מעבודתי - השיב לי. הדבר היה נראה כהגזמה בעלמא. אולם אחרי תקופה קצרה קבלתי ידיעה שאכן הוא פוטר מעבודתו. לא יאומן! פיטרו רב מעבודתו משום שהוא חתם על משהו שלא נראה להם... ואין זה המקרה היחיד, והרי זה ממש שפיכות דמים של אותם רבנים ובני ביתם שנותרו לא פרנסה!

באיגרת מי' אלול תשט"ו ציין הרבי (אגרות קודש כרך יב עמ' לג):

והוא הדין להענין דגיוס נשים ובעיקר... באלו דמפקריה טפי, אשר מובן שבזה האיסור גדול יותר וכו' וכו'.

נזק לא רק מבחינה דתית

בנושא זה הרחיב הרבי מעט באיגרת לאישיות חשובה בארץ-הקודש (במכתב מב' תמוז תשי"ז - אגרות קודש כרך טו עמ' רנב):

ענין דנשים בצבא, ועל-פי מה שדברתי עם... שי' בשיחתנו, אשר פליאה ותמיהה גדולה בעיני, שלא אמרו דבר על-דבר העיקר, והוא האיסור דהגברים בתערובות זו, ותפסו את הבא לאחרי כן עניין הנשים אשר אסתר קרקע עולם

היתה, ובהתאם עם המציאות, הרי דוקא אלו שאינן דתיות מהוות יותר מכשלה מאשר דתיות לכאורה, וכותב הנני בנוגע לנקודה זו "לכאורה קשה" כי אפשר לפעול על-פי השמועות האחרונות שהגיעו. ואף שבגלוי באופן רשמי בטח לא יסכימו לבטל גיוס הנשים, אבל באופן בלתי רשמי - הן, כי כבר נוכחו - גם הצד שכנגד - שאין הע[נ]ין שווה בנזק, נזק לכל הדיעות ולא רק בשטחים דתיים.

הרבי ממשיך:

ואף שבמשך חדשי החורף היה מוכשר יותר ללחץ ולהצליח בזה מאשר עתה, אבל הרי אין צועקין על העבר, והלואי על-כל-פנים ינצלו החרדים לדבר ה' האפשרויות והיכולת אשר בידם, אשר ההשתדלות בזה בפני עצמה גם-כן מצוה היא, ובפרט שסיכויים טובים שיצליחו בזה במדה מסוימה... ובהביא בחשבון ערך הדברים כל השתדלות ויגיעה כדאיות הן.

אחד הרבנים החשובים בארצות הברית אשר פעל במסגרת 'ישראל הצעיר' ועמד בקשרים הדוקים עם הרבי, היה הרב שמשון-רפאל וייס. הרב וייס היה מאותם שצידדו "בהשמירה על הגישה המתאימה, ברוח התורה והמסורה, לכמה בעיות חשובות" (כלשון הרבי).

באיגרת מב' מנחם-אב תשי"ג (אגרות-קודש כרך ז' עמ' של) כתב לו הרבי:

נהניתי לראות במקומות אחדים בהנוגע לעמדת "ישראל הצעיר" לעניני דת, כגון בארצנו הקדושה ת"ו בנוגע לחינוך בכלל וגיוס הבנות...

בהמשך מציין הרבי כי "הנוער האמריקאי - טִבעוֹ להביט על פשרה כעל עניין של "בלאף" לגמרי"...

העמדת הצבא בסכנה

בשיחה עם העיתונאי מ. פלר בשנת תשח"י, שהתפרסמה בעיתון 'הבוקר', גילה הרבי את דעתו בגלוי נגד גיוס-נשים.

בשוחחו אודות המצב בארץ התריע הרבי נגד "צורת החיים [ה]חילונית לחלוטין. אין זה ציון אשר לה השתוקקנו. יש חילול שבת בפרהסיא, חזיר וגיוס-בנות לצבא. אין זו מדינה לפי רוח היהדות ('הרבי' כרך א' עמ' 14).

בדברו על "מבצע סיני" אמר הרבי (שם עמ' 15):

במבצע סיני היו ניסים, אך אין להעלים עין מהשלילה שהיתה במבצע: שנשים נלחמו יחד עם גברים, דבר שמנקודת-מבט דתית ומנקודת מבטה של התורה-שבכתב, מעמיד בסכנה את הצבא בכל מקום. וזה דבר חמור עד למאוד. "והיה מחניך קדוש" - נאמר, הצבא זקוק לקדושה מיוחדת... אדם חילוני הנכנס לצבא, אפילו בימי שלום, חייב לקבל תוספת קדושה. והתורה מסבירה: "כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחנך לתת אויביך לפניך". אם אין את התנאי של "מחנך קדוש" אין "לתת אויביך לפניך".

לקיים התייעצות לפני פעילות נשים

בשנת תשל"א פנה הגאון רבי יחזקאל אברמסקי "בבקשה שכ"ק אדמו"ר שליט"א ידבר עם מר... על דבר גיוס בנות" ('ימי תמימים' כרך ה' עמ' 180; וראה שם עמ' 176; 234).

לעסקני חב"ד הזדמן לא פעם לעסוק בעניין. כך למשל מדווח הרב אפרים וולף לרבי בכ"ב שבט תשל"ד ('ימי תמימים' כרך ו' עמ' 278): "דיברנו על דבר שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א בעניין מזוזות וגיוס בנות. הסברתי לו גם-כן מה שפעם היה כתוב בעיתונות, שחיילת עולה למדינה יותר מלהחזיק פקידה במשרד...".

תפקידן - לבנות משפחה

בחורף תשל"ד, אחרי מלחמת יום-הכיפורים, השמיע הרבי שיחה ארוכה שבה שוחח על הצורך הגדול של חיזוק המשפחה בקרב בני-ישראל. כשם שבנוגע לכלי נשק נעשות הערכות מחדש בקשר למיקומו של הטנק בין כלי ההגנה בקרב, אחרי התוצאות הקשות של הפצועים רח"ל וההרוגים הי"ד - כך יש לקיים הערכה מחדש למקומן של הנשים והבנות בצבא. בהמשך אמר הרבי:

יש לבטל את גיוס בנות ונשים לצבא - ולאפשר להן למלא את תפקידן העיקרי, הכי חשוב, הכי יקר, והכי נעלה - לבנות משפחות בישראל.

לפני כן סיפר הרבי על המקרה המצער של נפילת חיילת בשבי במהלך המלחמה; ואפילו נשים מהשמאל [אשר "לפי דעתן" אין להם כל שייכות

לדת, או אפילו נגד הדת] הכריזו ופרסמו שתוצאות המלחמה מלמדות כי מקומן הראוי של בנות ונשים בבית פנימה... לגדל ילדים, לעזור להורים בגידול אחיהן ואחיותיהן. או ילדי האחים שלהם, שהם עצמם [=האחים] היו מגוייסים בחזית.

הרבי האריך בדברים אלה - ראה שיחות קודש תשל"ד (כרך א' עמ' 365-364).

השפעה ממשית רק בלחץ ציבורי

הרבי עמד מאחורי הקלעים בנוגע להפגנה בניו יורק נגד גיוס בנות לצבא בשנת תשט"ז. באופן חריג נשלחו תלמידי תומכי תמימים המרכזית להשתתף בהפגנה, וכן הרבי מנע מכמה עיתונאים לכתוב כנגד ההפגנה [כגון, הרב אוריאל צימר שכנע את העיתונאי חיים ליברמן לא לכתוב נגד ההפגנה] בעצרת המרכזית בירושלים נגד גיוס בנות באדר תשט"ז, נאם הגה"ח ר' חיים נאה מחשובי רבני חב"ד בירושלים.

רואים שהרבי לא היה רק שותף פעיל במאבק נגד גיוס בנות אלא גורם מרכזי בגלוי ובחלק מהמקרים מאחורי הקלעים.

4

מה הבעיה בשירות לאומי לבנות?

זה שגיוס בנות לצבא אסור זה מובן, אבל לא הבנתי מה הבעיה בשירות לאומי לבנות, שזו מסגרת לבנות דתיות בלבד ובלי בנים שאינה קשורה לצבא?

לפני שנביא את דעתו הקדושה של הרבי בנושא, ניתן הסבר קצר לבעיה בשירות לאומי, שבגללה הרבי ועמו כל גדולי הרבנים ומנהיגי העדה התנגדו לכך בכל הכוח. אחרי שנכשלו הניסיונות מצד המדינה לגייס את בנות ישראל לצבא, החליטו ראשי המדינה שהבנות יעשו שירות אזרחי או שירות לאומי במקום שירות צבאי וגם ע"כ יצאו גדולי הפוסקים לאסור באופן של "יהרג ואל יעבור". וכפי שאמר הרב של ירושלים דאז, הרב צבי פסח פראנק שגם אם יגידו לבנות להיכנס לבית הכנסת ולהגיד תהלים ואח"כ לשוב הביתה יהיה לזה דין של ייהרג ואל יעבור משום שאף גוף ממשלתי לא יכול לקחת את החרות של בת ישראל, זאת אומרת שכל העניין שהקימו את השירות הלאומי היה כתור כביש עוקף של המדינה להכניס בכל זאת את בת ישראל תחת מסגרת של המדינה ולהוציא אותה מהחינוך והסביבה של הבית ולכן קמה ההתנגדות הגדולה לשירות הלאומי.

הרבי כותב בנוגע לשירות לאומי (לקו"ש חלק כב' עמ' 307), **"כיון שתולין הקולר ב.. שעת הכושר היא להשפיע עליו, שיצא בפס"ד ברור לביטול שירות הלאומי, שהרי עכ"פ לא גרע מהענין דתספר עמו מאחורי הגדר, או דב"ד מכין אותו ועונשין בהוראת שעה וכו'.**

ובפרט שבכמה משפחות ובכמה חוגים תופסים את כל העניין כאביזרייהו

דגילוי עריות ממש ולו גם יהא שזהו ע"י תעמולה מהחוגים ידועים, אבל הרי סו"ס נתקבל הדבר בחוגים - לפ"ע רחבים הן של אינם יהודים, כמו מלחמה בדת בכלל ובענין של גילוי עריות בפרט, וא"כ אצלם הוא ענין של העברה על הדת ומחויבים להתנהג בהתאם" (ממכתב כ"ה טבת, תשי"ד). (לקו"ש חלק כב' עמ' 308):

"כיון שכמו שכתבתי לכת"ר שי' במכתבי, היו בזה כמה אופנים לפי המצב, ולאו דווקא "איסור מוחלט" כמו שכותב כת"ר לי במכתבו, כ"א עכ"פ מחאה חזקה וכיו"ב או איסור סתם וכו'., ולפי מצב הרוחות לא הי' נוגע כ"כ דיוק לשון המכתב של ... אלא שתראה לכל יחסה השלילי במוחלט לענין שירות לאומי אף לאחרי הקולות...

מה שמסיים כת"ר בענין זה שכיון שעשו מהענין פוליטיקה חדל מלהתענין, הנה על כגון דא יש להמליץ פתגם רז"ל, יאבד את העולם מפני השוטים - בתמי'."

(ממכתב י"ד אדר א' תשי"ד).

אגרת קודש חלק ח' עמ' ק"ל, כ"ה טבת תשי"ד: "ועל של עתה באתי, אשר בטח נשמע גם לכת"ר על סערות הרוחות שהעלה הענין דשירות לאומי בחו"ל בכלל ובארצוה"ב וניואורק בפרט, ובודאי עתה, לאחר שכבר התחילו בהרשמה של השייכות לשירות לאומי, נוכחו כבר כל החוגים שאין זה שייך אלא למספר מצומצם ביותר, כיון שהנערות הדתיות דמאה שערים וכה"ג הרי תשוחררנה, ולאידך גיסא הרי ישנן כאלו שרוצים לקחת לגיוס, והאמצעיות הרי הם מתי מספר, ובפרט שהרי תהינה כאלו שכבר עובדות במשרדים המתאימים, ואלו שאין לוקחים מפני טעמי בריאות וכה"ג. וכיון, שלכאורה, כבר היה זמן שיעבור שכרון הנצחנות שבענין זה, להראות שהם אינם מתרשמים מאיזה לחץ שיהי' ובפרט לחץ הבא מדתיים, הרי שעת הכושר הוא להשתדל שיקברו את הענין בלחש ובחשאי, באופן דשב ואל תעשה, שאז ה"ה ג"כ דרך כבוד.

נוסף על כל הנ"ל, הנה, עפ"י הידיעות שיש לי מאחורי הפרגוד, הרי גם בהחוגים דמפא"י וכו' אבדו ה'געשמאק בכל הענין הנ"ל, ובפרט כאשר כבר הראו שידם על העליונה, ואם היו מוצאים אופן של כבוד, וואלטען זיי וועלען פטור ווערען בכל עסק ביש זה, און וואלטען זיך אנגעכאפט אין דעם [= הם היו רוצים להתפטר מעסק ביש זה, והם יתפסו בשתיים את המוצא של כבוד לרדת מזה].

בהתאם לכל הנ"ל... שעת הכושר היא להשפיע עליו, שיצא בפס"ד ברור לביטול שרות הלאומי, שהרי עכ"פ לא גרע מהענין דתספר עמו מאחורי הגדר, או דב"ד מכין ועונשים בהוראות שעה וכו'.

בפרט שבכמה משפחות ובכמה חוגים תופסים את כל העניין כאביזרייהו דגילוי עריות ממש (ולו גם יהא שזהו ע"י תעמולה מהחוגים ידועים, אבל הרי סו"ס נתקבל הדבר בחוגים - לפ"ע רחבים הן של אינם יהודים, כמו מלחמה בדת בכלל ובענין של גילוי עריות בפרט, וא"כ אצלם הוא ענין של העברה על הדת ומחויבים להתנהג בהתאם)....

ולאחר שימסור לו כפי ידיעות עצמו ע"ד סערת הרוחות שחולל כאן ענין השירות לאומי ואשר בלי ספק יפסידו עי"ז במגביות השונות ובהיחס לישוב ארץ ישראל כו' וכו', הרי ימסור ... את השקפתי ובקשתי אודות המצב עתה בענין השירות לאומי, ואשר מצד הידיעות הנ"ל שמאחורי הפרגוד שגם השמאלים מחפשים דרך של כבוד לחרטה ... הרי שעת הכושר היא ... שיקחו בידם את היוזמה, והתחלה בזה היא הוראה ברורה לביטול הנ"ל. ..."

מספרים שבתקופה בה היה יצחק רפאל שר הדתות מטעם המפד"ל בין השנים תשל"ד תשל"ז, הוא הפלה את בנות מוסד חב"ד במרכז הארץ לרעה בתקציבים, מול תלמידות האולפנות והסמינרים הממלכתיים דתיים אחרים. מנהל המוסד, חסיד חב"ד, הגיש נגדו תביעה משפטית בדרישה שינמק את הסיבה לאפליה זו.

בתשובתו לבית-המשפט, נימק השר רפאל את הסיבה לכך שהאבחנה אינה על רקע מוסדות, כלומר מסגרות הלימודים, אלא על רקע אישי. שכן, בת שעשתה שירות לאומי זכאית לתקצוב גבוה יותר כפי שמקובל באשר ליוצאי צבא, לעומת בנות חב"ד שאינן עושות שירות לאומי.

במהלך המשפט ביקש מנהל המוסד את רשות הדיבור, והגיב לטיעון הנ"ל באומרו, כי המונח "שירות לאומי" אינו מוגדר, ומקובל לייחס אותו לעבודות לטובת הציבור. אולם משמעותו האמיתית היא, שירות לטובת כלל העם, האומה.

"אין כמו בנות חב"ד", הוא טען, "התורמות לכלל האומה, במובן הרחב

ביותר של המושג", כאשר הוא מפרט את פעילותן ותרומתן הענפה של בנות חב"ד לטובת היהדות והעם היהודי במשך כל חייהן, כך שבנות חב"ד בהחלט עושות "שירות לאומי", אך במובן רחב ואמיתי הרבה יותר מן המונח הצר המקובל, ואין להפלותן.

בית-המשפט אכן קיבל אז את הטיעון הזה, והורה לשר להשוות את התקצוב.

בשלב מסוים, אחד מעסקני חב"ד אז, שאינו נמנה על ידידיו של מנהל המוסד, כתב לרבי כי הנ"ל הצהיר קבל עם ועדה שבנות חב"ד עושות שירות לאומי...

בעקבות מכתב זה, הרב חודקוב ע"ה התקשר אל הנ"ל ודרש ממנו הבהרות. זה האחרון צחק וסיפר לרב חודקוב את המעשה שהיה. הרבי קיבל את הדברים, אך הורה להנ"ל להוציא מן התיק המשפטי של הפרוטוקולים את הפרוטוקול הזה שבו נאמרו הדברים.

ביצוע הוראה זו היה לא קל, משום שהתיק שמור בבית-המשפט ואין גישה אליו. אולם כחסיד נאמן, מצא "דרך-לא-דרך" לבצע את הוראת הרבי, והפרוטוקול אכן נשלף מן התיק ואף נשלח לרבי. (גליון "תחיינו" 10, אלול תשע"ט)

אם כן מובן שהרבי התנגד מאוד גם לשירות לאומי, בכל צורה שהיא.

5

האם שירות אזרחי או שירות במשטרה שונה משירות בצבא?

יש האומרים ששירות אזרחי ושירות במשטרה הם פחות בעיתיים מאשר השירות בצבא, אז מדוע גם לדברים אלו ישנה התנגדות?

יש מענה של הרבי להרה"ח ר' צבי הרטמן מרמת־גן. שניהל את בית ספר חב"ד ודיווח לרבי שמנע פעילות של המשטרה בבית הספר בנוגע להפעלת משמרות בטיחות משום תערובות של בנים ובנות (אג"ק חלק לב עמ' נה), **"בענין השוטרות שביטל זה - מובן שכן ינהג גם להבא"**. בהערה נכתב: "בענין השוטרות", במכתבו: בהרבה בתי ספר קיים ארגון של שוטרי ביטחון .. תפקידם לעמוד במעבר חצי' משני צדי הכביש ולשמור שהתלמידים יחצו את הכביש רק במעבר חצי' .. גם בבית ספרנו קיים ארגון כזה .. וראיתי שגם בנות משמשות בתפקיד של שוטרות, לא מצא חן הדבר בעיני."

אף פעם לא הבנתי את המכתב הזה. למה הרבי כ"כ 'קיצוני'? בסה"כ מדובר בילדים שהיו במשמרות בטיחות של זהירות בדרכים, שזה תחת המשטרה, נכון היה בעיה של תערובת בנים ובנות, אבל עד כדי כך?

את התשובה קבלתי לא מזמן, באחד מבתי הספר של חב"ד באה"ק, בית ספר זה הוא ממלכתי חרדי (תחת משרד החינוך) מופעלת תוכנית של זהירות בדרכים ע"י המשטרה, יום אחד מתקשרים מהמשטרה שהם רוצים לבא לתת הרצאה לילדים בנושא זהירות בדרכים, לתדהמת המלמדים היגע למחרת לתלמוד־תורה שוטרת, ביחד עם כתה מבית ספר

אחר לא דתי, בנים ובנות! בטענה שבבית ספר הלא דתי היו חסרים הרבה ילדים היום ולכן הם מחברים את הקבוצות...

אחרי הסיפור המזעזע הזה הבנתי על מה הרבי אמר יישר כח לרב הרטמן, ולמה הרבי לא רצה לשתף פועלה, אפילו בדבר קטן כמו 'משמרות בטיחות'.

באג"ק חלק כג עמ' סא כותב הרבי במכתב להרב זוין, שגיוס נשים לצבא זה "אביזרייהו דגילוי עריות".

שמעתי מכמה וכמה חוזרים בתשובה, ששירתו בצבא ואח"כ הלכו לעבוד במשטרה, והעידו שהמשטרה הוא מקום בעייתי ביותר מבחינת צניעות וכיו"ב - לא פחות מהצבא ואפילו יותר. כמעט בלתי אפשרי ליהודי שומר תורה ומצוות להיות במסגרת זו, לכן אם הרבי אסר את השירות בצבא לבנות מצד "אביזריהו דגילוי עריות" שיש לזה דין של "יהרג ועל יעבור" וכאשר אנו שומעים שבמשטרה הרבה יותר גרוע מבחינת צניעות מאשר בצבא, אז ברור שגם דבר זה אסור.

6

מה דעת רבני חב"ד בנוגע לגיוס בחורי ישיבות?

האם נכון שרבני חב"ד נותנים אישור ללכת לצבא

לא שמעתי דבר שכזה. זה סתם הוצאת שם רע, יותר מכך, בעצרת המיליון נגד גיוס בני ישיבות שהתקיימה בירושלים באדר ב' תשע"ד, הייתה קריאה של כל רבני חב"ד לכל אנ"ש והתמימים לצאת ולהשתתף בעצרת הגדולה נגד גזרת הגיוס, ובפועל אף השתתפו גם רבני חב"ד וישיבות חב"ד באותו אירוע גדול.

בכל נושא גזרת הגיוס ראינו איך שיצאו מכתבים מרבני קהילות חשובות וגדולות בחב"ד לתלמידי התמימים המזהירים אותם מהסכנות של הצבא, ובראשם זקן רבני חב"ד הגה"ח הרב משה יהודה לייב לנדא אב"ד ב"ב, והדיין הגה"ח גדליה אקסלרוד בעל שו"ת 'מגדל צופים' ואב"ד חיפה, וכן הרבנים הגאונים הגה"ה הרב ברוך בועז יורקביץ הגה"ח דוד מאיר דרוקמן, הגה"ח אשר לעמיל הכהן, הגה"ח מאיר אהרון, הגה"ח טוביה בלוי, הגה"ח ישעיהו הרצל, הגה"ח יוסף שמחה גינזבורג, הגה"ח אהרון שפירא, הגה"ח יצחק שלמה פראנק, הגה"ח טוביה זילברשטרום, הגה"ח חיים שלום דייטש ועוד. (בנוסף יצא בזמנו גם קול קורא של 19 מחשובי המשפיעים בחב"ד נגד הליכה לצבא).

ברור אצל כל רבני חב"ד שהצבא אינו מקום שמתאים לתמימים. ואין על זה דיון או מחלוקת.

לאורך כל השנים אפשר לראות שרבני חב"ד היו נגד הגיוס, וחתמו ביחד עם כלל הציבור החרדי נגד אותה גזירה. אפשר לראות לדוגמה בכרוז נגד גיוס בנות את חתימתו של הרב שניאור זלמן גרליק הרב הראשון

של כפ"ח וכן את הרב נחום טרבניק, ובהפגנה הגדולה נגד גיוס בנות בקיץ תשי"ג בירושלים השתתפו רבני חב"ד דאז הגה"ח הרב יעקב לנדא רבה של בני ברק, הרב שלמה יוסף זווין, הרב שמריהו ששונקין, הרב חיים נאה גם המשפיע הרב שאול ברוק ועוד מחשובי רבני חב"ד. אחת ההפגנות החשובות שנערכו בימים ההם, התקיימה בערב ראש חודש אלול תשי"ב והנואם המרכזי ברחבת בית הכנסת בשכונת בית ישראל היה הגה"ח ר' חיים נאה שהיה הפוסק של חב"ד בירושלים.

לסיכום: רבני חב"ד בדעה אחת ברורה שהצבא הוא לא מקום לתמימים ואנ"ש.

7

מה הבעיה ללכת לצבא כאברך, אחרי חתונה?

אני מבין שבאמת לבחורים זה סכנה ללכת לצבא. אבל אברך נשוי, שהוא כבר יותר יציב, מה הבעיה? תמיד הלכו למסלול מקוצר אחרי חתונה גם בציבור החרדי וגם באנ"ש

הסדר בליובאוויטש שקבע הרבי אחרי חתונה הוא ללמוד בכולל, וזה לשונו הקדוש (תורת מנחם תשכ"ב עמ' 299): **"על זה כותב רבינו הזקן בהלכות ת"ת ש"גם אחר הנישואין יוכל ללמוד ב' או ג' שנים בלי הטרדה גדולה כ"כ בטרם יוליד בנים הרבה" - שזהו פס"ד בשו"ע, ובמילא הרי זה שייך לכאו"א... גם מי שיש לו "בנים הרבה" ו"טרדה גדולה" הרי אם במשך ב' או ג' שנים לאחרי החתונה, או קודם שנעשה בן שמונה עשרה לחופה, לא למד תורה כדבעי, כפי שמורה רבינו הזקן בהלכות ת"ת, צריך לכל הפחות להשלים זאת עתה".**

הרבי לא אומר בשום מקום שאחרי חתונה הסדר הוא שצריך ללכת לצבא, אלא הסדר שהרבי קובע הוא ללמוד בכולל לפחות במשך ב' או ג' שנים ואח"כ ימלא כל אחת את שליחותו בעולם.

אמנם באמת נכון שבעבר, בגיל מבוגר, כמה שנים אחרי חתונה, כל מי שיצא מהכולל לעבודה או לשליחות, הלכו למסלול שירות מקוצר בצבא, גם אז הצבא לא היה דבר כשר, ובכל זאת עשו משהו, אז מה נשתנה היום?

מה באמת נשתנה? ברגע שהצבא שינה כיון בשנים האחרונות בכל הנוגע לדת ודתיים, ונלחם בצורה קיצונית נגד כל דבר שבקדושה, הרי שגם מי שהלך לשם בעבר - לא היה הולך לשם כיום.

נביא מס' קצר של דוגמאות שנבין במה מדובר:

לפני מס' שנים הצבא מינה טייס דתי שישמש כרב הראשי לצה"ל. את כל המחלקה של 'תודעה יהודית' גם סגר הצבא, זרקו את כל הרבנים החרדים והשאירו רק רבנים כיפות סרוגות, הכניסו את הרבנות הראשית לצה"ל תחת "חיל החינוך", נתנו פקודה לחיילים דתיים (בחיל אויר) להוריד זקנים (חיילים שהתנגדו נשלחו לכלא), עכשיו יש את גזרת ה'שירות המשותף' שמחייבים חיילים דתיים (בחילות הקרביים) לשרת ביחד עם בנות בצבא רח"ל (עד כדי כך שאפי' רבנים מהמגזר הדתי לאומי, שאצלם שירות בצבא הוא 'דבר קדוש', אומרים לתלמידים שלהם לא להתגייס עכשיו לצבא עד שיסדרו את הדבר הזה).

רואים בגלוי שהמגמה היום השתנתה. אז אם פעם טענו, "למה שהבן שלי ילך לצבא וירוץ בבוץ בלבנון והבן שלך ישב וילמד באולם ממוזג בישיבה", היום רואים בפשטות שהמגמה היא לשנות את אורח חיינו ולכן על דבר שכזה וודאי שלא נלך לצבא, וודאי שאסור ללכת במצב שכזה לצבא)

לצערנו הרב נכנס היום סגנון הפוך ממה שהרבי אמר (ללמוד בכולל אחרי חתונה) והיום אברכים מיד אחרי חתונה מתגייסים ולא הולכים בכלל לכולל (וע"כ התאונן בפני אחד מראשי הכוללים החשובים בחב"ד, ש"הורסים לו את הכולל", מוציאים לו אברכים אחד אחרי השני לצבא, והוא חסר אונים ולא יודע מה לעשות) ויש בחלק מהמקרים שאפי' כבחורים לפני חתונה מתגייסים.

נראה כאילו חב"ד נהיו אלו שצריכים למלא את המכסות שהמדינה קבעה לציבור החרדי, דבר חמור שאסור שיקרה, רואים כבר בשטח את הקלקול הגדול שזה גורם באנ"ש, עד כדי כך שכמה משפחות של אברכים יקרים ממשפחות טובות באנ"ש התפרקו כתוצאה מהשירות בצבא.

אנ"ש והתמימים צריכים לעמוד חזק כנגד כל הפיתויים הכספיים וכיו"ב שמציעים להם, וכנגד כל הדמיונות (שמספרים אלו שמשכנעים תמימים להתגייס) שמדובר פה בשליחות וכיו"ב, על זה כבר כתב הגה"ה הרב לנדא זקן רבני חב"ד: "שליחות חדשה" רח"ל, במצב הקשה כיום בצבא

צריך להיות צמוד אך ורק להראות הרבי איך לנהוג במצבים שכאלו, ולא ללכת שולל אחרי בעלי אינטרסים אישיים שמשכנעים אברכים ללכת לצבא מסיבות שאכ"מ.

8

איפה חב"ד במאבק נגד גיוס בחורי הישיבות?

רואים את חסידי חב"ד במאבק שלימות הארץ, "מיהו יהודי", אבל למה לא רואים את חב"ד נלחמים בגיוס בחורי הישיבות?

כל המאבקים שעשו חסידי חב"ד, באו מצד הרבי. ולכן כדי לקבל תשובה לשאלתך צריך לבדוק את היחס והפעילות של הרבי בעניין גזרת הגיוס, כפי שהתפרסם בחוברת 'לא יצא בצבא' ליקוט שיחות ומענות מאוד חריפות של הרבי נגד גזרת הגיוס.

רואים איך שהרבי פעל בנושא זה דרך מכתבים ושיחות עם אנשים בכירים ובעלי השפעה במדינה, לדוגמא - יש יחידות מעניינת עם הרב נריה ז"ל (ראש ישיבות בני־עקיבא!) אור לב' כסלו תשכ"ח. הרבי הביע את אי־שביעות רצונו מכרוז שהתפרסם ע"י בני עקיבא הקורא לבחורי ישיבות להתגייס לצבא. הרב נריה ענה שזה לא היה ע"י ההנהלה הארצית של בנ"ע, אלא ע"י אדם פרטי שהוא אפילו אינו יודע מיהו. ענה לו הרבי שבכל זאת צריך למצוא דרך לראות איך למחות כנגד זה.

כלומר, שים לב: הרבי מדבר עם ראש הציבור של כיפות סרוגות, שידאג למחות נגד גזרת הגיוס!!

גם בהפגנות שהיו בכל היסטוריה של גזרת הגיוס, מגיוס נשים בהתחלה עד בכלל כל נושא תורתו אומנותו, הרבי היה שותף פעיל עם הרבנים והאדמו"רים ומנהיגי־ציבור וחב"ד היו שותפים מלאים אז בכל המאבקים. הרבי עמד מאחורי הקלעים בנוגע להפגנה בניו־יורק נגד גיוס בנות לצבא בשנת תשט"ז (נשלחו באופן חריג תלמידי תומכי תמימים המרכזית להשתתף בהפגנה, וכן הרבי מנע מכמה עיתונאים לכתוב כנגד ההפגנה

(כזכור, באמצעות הרב אוריאל צימר אשר שכנע את העיתונאי חיים ליברמן לא לכתוב נגד ההפגנה) בעצרת נגד גיוס נשים בשנת תשי"ג ברחבת בית כנסת של שכונת בית ישראל הנאום המרכזי היה הגה"ח ר' חיים נאה וכן בעצרת המרכזית בירושלים נגד גיוס בנות באדר תשט"ז, השתתפו חשובי רבני חב"ד בירושלים.

רואים שהרבי לא היה רק שותף פעיל במאבק נגד גיוס בנות אלא גורם מרכזי בגלוי ובחלק מהמקרים מאחורי הקלעים.

הרבי עמד מאחורי הכרוז נגד גיוס נשים לצבא (ראה שיחת קודש פר' וישב תשל"ב) את הכרוז החתים הגאון הרב ישראל גרוסמן זצ"ל ראש־ישיבת תומכי תמימים לוד, והכל היה כמובן בהכוונת הרבי. הוא אפילו נעצר על כך בידי המשטרה ולכן רצה להפסיק את הפעילות בנושא, הרבי הורה לו להמשיך ונתן לו ברכה, שהוא לא יפגע מכך ח"ו.

גדולי הרבנים והמנהיגים בתקופה ההיא היו בקשר רציף עם הרבי בנושא, לדוגמא בשנת תשל"א פנה הגאון רבי יחזקאל אברמסקי (חבר מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל) "בבקשה שכ"ק אדמו"ר שליט"א ידבר עם מר... על דבר גיוס בנות" ('ימי תמימים' כרך ה' עמ' 180; וראה שם עמ' 176; 234).

גם במערכה האחרונה יצאו ראשי ישיבות חב"ד ורבנים חשובים מחב"ד באה"ק נגד הגזרה בקול קורא נגד גזרת הגיוס, ובעצרת המיליון בירושלים בראש חודש אדר ב' תשע"ד יצאו רבני חב"ד בקריאה לאנ"ש להשתתף בעצרת זו, ואכן ראו את אנ"ש חסידי חב"ד והתמימים מישיבות חב"ד בעצרת, והתקיימה גם הדפסת תניא באותה עצרת.

לסיכום:

חב"ד שותפים במאבק נגד גזרת הגיוס לאורך כל היסטוריה, בצורה שחב"ד משתתפת במאבקים.

9

מה דעת הרבי על ישיבות הסדר בחב"ד

יש כיום מסלול שנקרא 'תורת חיים' - ישיבות הסדר חרדיות, לכאורה זה פתרון טוב לבחורים של חב"ד, כדי לקבל אישור נסיעה לקבוצה. האם עלה רעיון כזה בעבר? ומה הייתה דעתו של הרבי על כך?

בסדרת הספרים "ימי תמימים" ישנו תיעוד של התכתבות עניפה בנושא הסדר מול הצבא של הבחורים שנוסעים לקבוצה, התכתבות בין משרד הישיבה בלוד ובין מזכירות הרבי, החל מהימים בהם נולד הסדר ה'קבוצה' בראשית שנות הכ"ף.

לדוגמה, משרד הביטחון התקשו לקבל את עמדתם של עסקני חב"ד שהבחורים יסעו אל הרבי לשנה מבלי לשנות את מעמדם כ"בני ישיבה". סגן שר הבטחון דאז שמעון פרס, הציע הצעה - 'יצירתית' כדרכו - שהבחורים שרוצים לנסוע, יעברו מספר ימי אימונים בצבא (ויהיו רשומים כמשרתים בצבא) ואז יאשרו מיד את הסדר ה'קבוצה' ('ימי תמימים' כרך ג עמוד 104) - התקבל תוך ימים ספורים המענה הבא (מי"ח שבט תשכ"ב - שם עמוד 110), **"הרעיון לסידור אימונים לתלמידי ישיבה - מופרך לגמרי".**

לגבי ישיבות הסדר בכלל, יש התייחסות של הרבי בשיחה אודות תיקון חוק "מיהו יהודי". באותה תקופה קראו נציגי המפד"ל לגייס את בחורי הישיבות. ע"כ התבטא הרבי שמזימותיהם זדוניות הן ממזימות עוקרי הדת הגרועים ביותר. בין הדברים ניתן לראות את הכאב של הרבי בכל הנושא הזה, וכן ניתן לעמוד על דעתו הברורה, התנגדות נחרצת לכל פשרה שלא תיהיה לגבי גיוס בני הישיבות. **"וכמדובר כמה פעמים כי בדור יתום זה מראים**

את כל הענינים בגלוי, וכפי שהתרעתי אז, ולדאבוני הוכח שכן הוא הדבר, טענתי שצ"ל עיקר התביעה בתוקף לתיקון הענין ד'מיהו יהודי', אך עתה מתברר כי שתיקתם זו פוגעת בהם עצמם, שכן שאננותם ואי עמידתם של ראשי הישיבות והרבנים על המשמר, נתנו אור ירוק חצמרת המפד"ל להתמיד בהתרנותה תחת יסודות הציבור הדתי, ועד שלפני יומיים בלבד נתקבלה ע"י גרוריהם החלטה ברורה הקוראת להשלטת ה"סדר" הצבאי על כל הישיבות. מדהים הדבר לראות כיצד זה שאפילו בן גריון, מערך, ודיין, שחררו בחורי ישיבה מהצבא, ואילו ראשי המפד"ל, אותו קומץ קטן של 4-5 אנשים, אשר קולר "מיהו יהודי" תלוי בצווארם דווקא הם היו אלה אשר חתרו בשיטתיות מאחורי הקלעים נגד שחרור בחורי ישיבות מהצבא, ובמטרה לשאת חן בעיני אדוניהם מ"מערך" ולא הססו להרים יד במרכזים הרוחניים של עם ישראל, ואם כי עשו זאת במחשך ובהסתר, הרי עתה באו עושי דברם בהחלטתם הנ"ל אודות ה"סדר" וחשפו לעיני כל את דמותם האמיתית. וזאת כתבו ע"פ החלטה שצ"ל ארץ ישראל ועם ישראל עפ"י תורת ישראל ... ושצריך לסדר את בני הישיבות במסגרות של "ישיבות הסדר". וכמו שנאמר בזה, כי העושה עבירה בסתר נפרעין ממנו בגלוי, שמתגלה קלונם ברבים, וכל הצרות על הדת בא מהם, את אשר לא תובעים אנשי מפא"י, מפ"ם, ואפילו קומוניסטים - עושים ותובעים הם.

הם אשמים לנוכח מעשה "מיהו יהודי", והגם שלענין זה הי' רוב בכנסת, הרי הם הדתיים באו לצד השני וטענו שכל ענין זה אינו רק ענין של מה בכך, ועל "מיהו יהודי" יצעקו ויתמידו בזה כמה עקשניים קיצוניים, אשמתם גדולה ג"כ לגבי מצב הרבנות, טלוויז' בשבת וניתוחי מתים, וכאמור שנפרעין מהם בגלוי, וענין של גיוס בני הישיבות שענינם ללמוד תורה הי' שם על סדר היום, אמנם הם הדתיים העלוהו מזמן לזמן ותבעו לגייס את בני הישיבות.

ומדוע רוצים הם (מפד"ל) שבני הישיבות יפסיקו מלימודיהם וילכו לצבא? פשוט, משום שהם טוענים וצריכים להראות שהתורה נמצאת אצלם וכו', וא"כ איך זה אשר אחרים ילמדו יותר תורה מאשר הם, ואז ממה נפשך ב' דרכים לפניהם: או (שבישיבות שלהם) ילמדו ג"כ כל הזמן, או שאחרים יפסיקו את לימודיהם, והם בחרו בברירה השני' והיותר קלה, ועל ראשי הישיבות לפקוח

עיניהם ולהביט נוכחה על מצב הענינים זה של התקרבות הסכנה למבצריהם הם כתוצאה משתיקתם לנוכח סכנת "מיהו יהודי". (שיחות קודש תשל"ג ח"א עמ' 451)

בשנת תשל"ו היה רעיון לפתוח ישיבת הסדר לחב"דנקים, שאלו את הרבי על כך, הרבי ענה, **"ישיבת הסדר ע"י חב"ד - מופרך בהחלט. ומבהילה השאלה עד"ז".** (אג"ק חלק לא עמ' כ, ב' חשון תשל"ו)

לסיכום:

רואים ברור שהרבי לא היה בכלל בעד כל עניין ישיבות ההסדר ודאי וודאי שהתנגד לרעיון של פתיחת ישיבת הסדר בחב"ד, לכן הרעיון של מסלול 'תורת חיים - ישיבות הסדר חרדיות' מנוגד לשיטת הרבי.

10

האם הרבי התנגד שיעשו 'פטור'

אחד מהעסקנים בחב"ד שהתראיין בנושא הגיוס, אמר שהרבי התנגד שאנ"ש יעשו פטור מהצבא, ומי שלא לומד שילך לצבא. אז איך בכל זאת יש כאילו באנ"ש שעשו פטור?

אינני יודע בדיוק על מה מדובר, אבל יכול להיות שאתה מתכיון למה שהפיצו בזמן האחרון בשמו של הרב אשכנזי ע"ה מד"א דכפר חב"ד, שהיה ביחידות אצל הרבי ובקש ברכה עבור א' מאנ"ש שרצה לעשות פטור מהצבא, הרבי אמר "מה סמוקי טפי" אם הוא לא לומד שילך לצבא". כך ספר אותו עסקן.

לעומת זאת יש יחידות של הרב אוריאל צימער אצל הרבי, ששם אמר לו הרבי בנוגע להליכה לצבא, כפי שכתב הרב צימר לאחר היחידות, "**והנה לעצם העניין, במקרה היתה אז היחידות שלי בסמוך לאותו פרק ושמעתי דעת כ"ק אדמו"ר על זה שאמר כי מצד הדין חל האיסור - בין אם הוא יהרג ואל יעבר בין אם איסור אחר - מיד עם הנהגת גיוס הבנות - ואין הבדל בין דתיות ובלתי דתיות - <u>והאיסור חל על בנים בדיוק באותה מידה כמו על בנות</u> . ומדוע שתקו כל הזמן ורק עכשיו שרוצים לקחת גם בנות דתיות מקימים קול צעקה**"

(מכתב מתשט"ז ששלח הרב צימער להרה"ח טוביה בלוי רב ק"ק חב"ד נוה יעקב לאחר היחידות)

במקרים כאלו שלכאורה יוצרים בלבול אצל כמה מאנ"ש, מסתכלים בתשובות של הרבי בנושא ורואים קו ברור.

לא ראיתי מכתבים מפורשים מהרבי נגד עשיית 'פטור מהצבא', אלא להיפך, יש מכתב מפורש של הרבי ובו ברכה ועצה לאברך מאנ"ש שרוצה לצאת מהצבא (אג"ק חלק חי עמ' נח), "**במענה למכתבו פ"נ מי"ד חשון. בטח**

ילמוד בשופי נגלה וחסידות, וירבה בעבודת התפלה [ובזה אמירת שיעור חדשי של התהלים - כפי שנחלק התהלים לימי החדש - (וגם שבועי - [כמו שנחלק לימי השבוע]) - עד לאחרי חג הגאולה הבע"ל הוא יום י"ט כסלו] - אף שכמובן צ"ל זה בלי נדר, ובלימוד האמור מה טוב שיהי' גם לימוד בעל פה - עכ"פ פרק אחד משניות או פרק אחד תניא.

ויהי רצון שיבשר טוב מהצלחתו בלימוד תוה"ק תורה תמימה, נגלה וחסידות ביראת שמים וקיום מצותי' בהידור. בברכה לבשו"ט בכל ענינו.

בהערה כתוב: "במענה למכתבו" - בו כותב שהתגייס לצבא ומבקש ברכה להפטר מהצבא ולחזור לכותלי הישיבה."

בנוסף ישנם לא מעט אנשים שקיבלו תשובות ברורות מהרבי לעשות פטור מהצבא, כפי שהעיד הגה"ח הרב חיים שלום דייטש ראש־כולל צמח צדק, שזכה להרבה יחידויות אצל הרבי, במכתבו (טו חשון תשע"ז) "סיפר על מספר אברכים שבקשו ברכה להצליח להיפטר מהצבא וקיבלו מענה מהרבי בנוסח המקובל "אזכיר על הציון". (השמות שמורים במערכת)

וכפי שסיפר הרב ישראל שמוטקין שליח הרבי למדינת ויסקונסין:

"כאשר נכנסתי ל'יחידות' השלישית, טרם נסיעתי, ביקשתי בפתקה שכתבתי את רשות הרבי לחזור ל770. עוד לפני שהרבי קרא את הפתק, הוא פנה אלי ושאל: מה תעשה כאשר תבוא לארץ. אמרתי שאלך לישיבה, והרבי שאל: "וואס וועט זיין מיט די צבא?" [מה יהיה עם הצבא?]. עניתי שאצטרך להתייצב, והרבי אמר, "א ישיבה בחור באקומט דאך א פטור" [בחור ישיבה הרי מקבל פטור]. עניתי: "זעהן זיך פאר זיי" [להראות לפניהם], והרבי אמר: "אבער שפעטער וועסטו גייען אין ישיבה?" [אבל לאחר-מכן תלך לישיבה?], ועניתי שכך אכן אעשה.

הסדר הרגיל הוא שבחורי ישיבה מקבלים דיחוי מהצבא, ולא פטור. לאחר זמן חשבתי שהרבי רצה לשמוע ממני שאלך ללמוד בישיבה, והרי "כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ", ובכך

פעל שאקבל פטור, ואכן כשחזרתי לארץ קיבלתי מיד פטור!... (מתוך 'תחיינו' גליון מס' 8 תמוז תשע"ז)

וכן שמעתי מהרה"ח ר' זלמן לנדא, ששאל את הרבי ביחידות בתשרי תשל"ז "מה לעשות לגבי צבא?" והרבי ענה לו שיבדוק אפשרות לעשות פטור.

רואים מכאן שהרבי לא שלל את עניין הפטור מהצבא, אלא להיפך.

11

איך אתה מסביר את כל המכתבים והעידודים של הרבי לחיילי צה"ל?

ראיתי חוברת בשם 'לבוא בצבא' עם מענות ויחידויות שונות בנושא הצבא שמשם משמע שהרבי מעודד את אותם אלו הנמצאים בצבא, אז למה אומרים שהרבי נגד שירות בצבא?

גם אני ראיתי את החוברת שאתה מדבר עליה. אומנם כותרת החוברת 'לבוא בצבא' מבלבלת, אבל התוכן הוא אחר לחלוטין, בתחילת החוברת כותב המו"ל בפתח דבר הבהרה "שאין בכוונתו להגדיר ולהביע את עמדתו של הרבי על אורח הגיוס לצבא", ז"א שזה שערך את החוברת יודע את דעתו האמיתית של הרבי בנוגע לשירות בצבא.

שים לב, בחוברת עצמה אין שום מענה או יחידות של הרבי האומרת למישהו מאנ"ש לקום ולהתגייס לצבא. כל החוברת עוסקת באנשים שהיו בצבא ומתוך הצבא כתבו לרבי וקבלו ברכה לשמירה וחיזוק ועידוד במצב שבו הם נמצאים, או אנשים שמסרו את נפשם בקרבות ובעקבות כך נהיו מוגבלים בגופם. הרבי מעודד את רוחם, ומסביר להם את גודל מסירות נפשם, או אנשי צבא שבאו להתייעץ עם הרבי ולקבל את ברכתו, ובכלל לימוד שהרבי למד מכל העניין של הצבא, כגון: חייל, מפקד וכיו"ב. מדברים אלו אין שום רמז בדברי הרבי של עידוד אפי' קטן, ולו ברמז, להתגייס לשירות הצבא. זאת לעומת עשרות מענות ברורות של הרבי על האיסור החמור של בחור ישיבה לשרת בצבא.

הרבי גם כתב עשרות מכתבים לאנשים שגרו בקיבוצים ועודד את רוחם או הביא הוראות בעבודת ה' מהמקום בו הם נמצאים, אבל כמובן אף

אחד לא יחשוב שהרבי מעודד סתם כך אנשים לגור בקיבוצים. או כידוע כמה שהרבי דבר על שלימות הארץ וכל ראשי ההתנחלויות שהגיעו לרבי זכו לברכות ועידודים מהרבי, אבל שזה הגיע למעשה בפועל שביקשו כמה פעמים שהרבי ישלח חסידים שלו לגור בהתנחלויות - הרבי לא הסכים לשלוח (עיין במענה של הרבי בכ"ד אלול תשמ"א, לח"כ גאולה כהן, "מדוע אינו מורה לחסידיו להתיישב בישובי יש"ע?". הרבי מסביר לה שכיוון ש**המטרה של הממשלה בהתיישבות היא פוליטית (ולא אמונית) - היא לא תהיה בת קיימא**. וכן תשובה דומה היתה לאריק שרון שביקש מהרבי שישלח חסדים להתיישב בחברון, **"אם יהיה סכסוך בין נער ישראלי לנער ערבי בחברון, וכיוון ששם ישנם יותר נערים ערבים מבני ישראל - ייתכן שהנער הישראלי יספוג מכות. לצד מי, לפי דעת מה, תעמוד המשטרה הישראלית הצבאית הנמצאת במקום?..."**).

כל זה לא סותר שהרבי עודד מאד את ראשי המתנחלים ביהודה ושומרון, אבל מצד שני - סירב לשלוח קבוצות חסידים לגור שם.

כך גם אין סתירה בין זה שהרבי ברך אנשים בתוך הצבא או נתן עצות בנוגע לדברים שראה בהם כגדר של הצלת נפשות וכיו"ב, לבין שהרבי שלל מכל וכל את השירות בצבא לבחורי הישיבות.

12

כל השנים היו אנשים מחב"ד שעשו שירות מקוצר אחרי חתונה, מה השתנה עכשיו?

בעבר הלכו לצבא אברכים מכל החוגים בציבור, לשירות מקוצר, אז מה קרה פתאום שהופכים את ההליכה לצבא כדבר אסור?

באמת נכון הדבר שבשנים עברו בציבור החרדי וגם בחב"ד כמעט כל מי שיצא מהכולל לעבוד הלך בלית ברירה לעשות שירות מקוצר, גם אז הצבא לא היה מקום הכי מתאים לשומר תורה ומצוות, אלא שהמצב היום שונה לחלוטין ממה שהיה פעם.

לפני שנתאר את המצב כיום בצבא, חשוב לציין סיפור עם הרבי הריי"צ, שבו רואים עד כמה מופרך גיוס בני הישיבות גם לדעת רבותינו נשיאנו, היה זה בשנת תש"ח, שלושה חודשים טרם הכרזתו המפורסמת של דוד בן גוריון. חיל ההנדסה, בימי טרום הקמת המדינה, שכונה בשם "חזקיה", ביצר את ירושלים בתעלות מגן ובחומות העשיות שקי חול. מחוסר חומר בידיים עובדות הביא להסדר ראשון מסוגו, בין "המרכז לגיוס העם", שפעל מטעם הוועד הלאומי, לבין ו"עד הישיבות". בהסדר שהושג בתיווכם של הרבנים הראשים לישראל, הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג והרב בן ציון מאיר חי עוזיאל, נקבע, כי בחורי ישיבות מגילאי 17 עד 27, ייטלו חלק בעבודות הביצורים. הוסכם שהצעירים יעבדו פעמיים במשך 8 שעות, ואילו המבוגרים, מגיל 23 ישרתו פעם בשבוע בלבד.

הם הופיעו בלשכת הגיוס, נבדקו רפואית, והכשירים שבהם נשלחו לגדוד הביצורים, אחרי הניפוי של לשכת הגיוס, הגיעו כ־350 בחורים. לא היה זה גדוד במובן הצבאי, אלא מסגרת של ביצוע עבודות חיוניות, ללא

נשיאת נשק. עבודתם של התלמידים התמקדה בביצורים, חפירת תעלות קשר, מילוי שקי חול ובניית עמודות וחומות מגן. פעולותיהם בוצעו, בין היתר, בשכונות, מקור־חיים, מלחה, סנהדריה ובתי־אונגרין.

הבחורים באו מ"תורת אמת" החב"דית, מסאטמאר ומ"תורת חסד", מ"שומרי אמונים" הקנאית ומ"חברון" הליטאית, מ"שפת־אמת" של גור ומ"אנשי־מעמד" של הפרושים, מ"פורת יוסף" הספרדית ומ"חיי עולם" של הירושלמים. כל אלה התקבצו לאחרי רדת החשכה במפקדה מאולתרת, נטלו אתי חפירה ויצאו לפעולה, שנמשכה עד הבוקר.

הגדוד היה נקרא "גדוד טוביה", על שמו של ר' טוביה ביה, שעמד בראשו. התלמידים ששירתו בו קיבלו "כרטיס כחול" המעיד על שירותם האזרחי ופוטרם משירות חובה.

במשך כשבעה חודשים פעל הגדוד בירושלים ומבאותיה, עד שהוכרעה המערכה, בחלוקתה של העיר לשניים: חלקה המערבי בידיים יהודיות, וחלקה המזרחי תחת שלטון הממלכה ההאשמית הירדנית. לאחר מכן, פורק הגדוד, יחד עם יחידות נוספות שעסקו בעניינים שאינם צבאיים.

בניהם של ראשי הישיבות הנודעים באותם ימים, בהם הרב יחזקאל סרנא והרב מאיר חדש, נמנו עם חיילי גדוד טוביה. הגאון רבי מרדכי אליהו נודע אף הוא כחבר באותה קבוצה. עם זאת, כ"ק אדמו"ר הריי"צ לא שבע נחת משילובם של תלמידי "תורת אמת" בגדוד - אף שהיו הם בודדים בלבד.

תלמיד הישיבה, הרה"ח ר' צבי גרינוולד, מספר, ששמע בזמנו על התייחסותו של הרבי הריי"צ לעניין. לדבריו, רוח הדברים הייתה, כי "מאחר שיצא העניין לדרך אין ברירה אלא לשתף פעולה, **אך מלכתחילה לא היו צריכים להתעסק בכך**" (תורת אמת עמ' 282)

כיום לצערנו הרב, כל מי שמסתובב בצבא (מחרדים עד כיפות סרוגות) רואה שיש אווירת זלזול ומלחמה כנגד תורה ומצוות ושומרי תומו"צ, ממש באופן של כפיה אנטי-דתית, (שירת נשים, שילוב בנות ביחידות של ישיבות הסדר, פירוק המחלקה לתודעה יהודית, משגחי כשרות לא דתיים, חיוב בחלק מהבסיסים להוריד זקנים ועוד). נראה שזה כיום רוח המפקד.

במצב כזה גם אחרי חתונה, לא שייך ללכת לצבא, למרות שבעבר היו שהלכו, המצב כיום השתנה לחלוטין.

כולם מודים ש"היום זה לא כמו פעם", הכל השתנה. ובכן, גם הצבא השתנה! ולא לטובה... והעובדה שפעם הלכו - אינה יכולה להוכיח כלום לגבי המצב כיום.

13

למה בחב"ד לא תיקנו תפילה קבועה לשלום חיילי צה"ל?

"תפילה לשלום המדינה" - אני מבין למה לא אומרים בחב"ד, כי חב"ד סוברים שהמדינה איננה 'אתחלתא דגאולה' אלא להיפך. אבל מה הבעיה בתפילה לזכות חיילי צה"ל?

אומנם זה לא הנושא של שאלתך, אבל היות והזכרת את עניין תפילה לשלום המדינה, חשוב לציין שהבעיה בתפילה זו, היא לא רק ההזכרה של עניין 'אתחלתא דגאולה' אלא כל העניין הוא בעייתי מעיקרו.

היה אחד מהסופרים של המדינה שחלם להיכנס לסידור התפילה, הוא הלך וחיבר את התפילה הזאת, כמובן שהיות וכל מטרת הציונות והמדינה היא להוריד את עם ישראל מקיום תורה ומצוות (כך שנהיה "ככל העמים" רח"ל) לכן אין לנו שייכות לכל הדבר הזה.

בנוגע לחיילי צה"ל - הרבי באמת דיבר על מעלתם של אלו הנמצאים בגבולות לשמור על ביטחונם של היהודים הדרים באה"ק וברך אותם שה' ישמור עלהם וכיו"ב, דוגמא בולטת היא לגבי מבצע אנטבה. אבל יש הבדל גדול בין לברך את החיילים באופן פרטי, בשיעור או בסתם כנס, לבין להוסיף ולתקן תפילה חדשה.

סידור התפילה תוקן ע"י "אנשי כנסת הגדולה" [שינוי הנוסחאות עיין בהקדמה לסידור "רינת ישראל"...] ואין בכח אף אדם כיום להוריד ולשנות מנוסח התפילה שקבעו אנשי כנסת הגדולה.

אנחנו גם לא אומרים תפילה לאנשי "מגן דוד אדום" וארגוני "הצלה" למרות תרומתם הגדולה לתושבי אה"ק, בהצלת חיים כפשוטם. לא משום זלזול בהם או אי הכרה אלא משום הטעם כדליעל שאין מוספים ומשנים מנוסח התפילה.

14

האם מותר להתגייס לצבא תמורת נסיעה לקבוצה

מצד אחד אני מבין את כל המלחמה סביב נושא הגיוס, אבל אנחנו כחסידים בשונה משאר הציבור החרדי, אצלנו התקשרות לרבי היא מעל הכל והנסיעה לקבוצה היא חלק מרכזי בהתקשרות של תמים, אם אין אישור לנסוע לקבוצה נתגייס העיקר כדי להגיע לרבי.

האמת שהשאלה הזאת נשאלה בתשכ"ב כאשר משרד הביטחון התקשו לקבל את עמדתם של עסקני חב"ד שהבחורים יסעו אל הרבי לשנה מבלי לשנות את מעמדם, וסגן שר הבטחון דאז שמעון פרס, הציע הצעה - 'יצירתית' כדרכו - שהבחורים הנוסעים יעברו מספר ימי אימונים בצבא ואז יאשרו מיד את הסדר ה'קבוצה' ('ימי תמימים' כרך ג עמוד 104) - התקבל תוך ימים ספורים המענה הבא (מי"ח שבט תשכ"ב - שם עמוד 110): **"הרעיון לסידור אימונים לתלמידי ישיבה - מופרך לגמרי".**

בכלל חסיד צריך לשאול את עצמו: אם יגידו לנו לחלל שבת או איסור תורה אחר כדי לנסוע לקבוצה, זה יהיה מותר?! מה המדד שלנו, מתי כן ומתי לא? האם זה בכל מקרה?

הרי הרבי עצמו דחה כל מיני קבוצות ובחורים מסוימים, שלא יגיעו אליו לקבוצה מפני החשש של ירידה בלימוד התורה או באידישקייט. אז איך אפשר כיום (שכולם יודעים ושמועים את הסיפורים הנוראים שמתרחשים בצבא מבחינה רוחנית) לבא ולומר לבחורים ללכת להתגייס?

במצב הנוכחי כיום, זה לא פחות מלהגיד לבחור ללכת ולעבור על איסורי תורה כדי לנסוע ל'קבוצה'! דבר שאין לו שום מקור מהרבי.

יש מענה חריף מהרבי בנושא זה אל הרה"ח אפרים ע"ה וולף, מנהל ישיבת תו"ת המרכזית כפ"ח, כאשר כתב לרבי כי מישיבת תורת אמת מסרו "שיש להשתדל לשלוח יותר תלמידים מתורת אמת כל שנה" - סימן הרבי בעיגול מילים אלה, וכתב בשולי הגליון את המענה החריף הבא ("ימי תמימים" כרך ח עמוד 535 - תצלום בנספח)

כנראה טעות חלה. ואדרבא - אין דעתי נוחה משילוח ת' מאה"ק ת"ו לכאן (גם - לא מתו"ת) אפילו במספר דע"ע. ופשיטא - שלא להוסיף. והטעם - מובן.

ובפרט שתוצאות שהותם כאן - מפעם לפעם היפך דהוספה ועלי'. וק"ל.

כולל שגם אחוז המצליחים בתוי"ש ע"י שהותם כאן - ג"כ כנ"ל. ובאם לא יוטב המצב כאן בזה (ואין שמים לב להטבה בזה כלל) ובמדה חשובה - אין מקום להתיר יציאתם לחו"ל בעתיד.

רואים במפורש איך שהרבי כותב, שבמצב שהנסיעה אליו תגרום ירידה בתורה וביראת שמים, אין לנסוע אליו. אני חושב שיותר ברור מזה לא צריך.

ואם חושבים שזה קיצוני מידי לחשוב שגיוס לצבא זה כמו לעבור על איסור תורה, צריך לשמוע את אותם בחורים שהתגיסו בשנים האחרונות (כולל למסגרות לציבור החרדי בצבא), שמספרים: איך שחייבו אותם לחלל שבת לא מטעמי פיקוח נפש ובמקרים שהיו לידם חיילים גויים (דרוזים) שיכלו לעשות את הפעולות האלו ובכל זאת חייבו את החייל החרדי. איך שחייבו חיילים חרדים מהנח"ל החרדי לשבת באירועים של שירת נשים ושבחור יצא החוצה כי לא רצה לעבור על איסור תורה, הוא עמד למשפט ונכנס לכלא. איך שבאחד מבסיסי חיל האויר חייבו חיילים חרדים ובתוכם היו כמה מאנ"ש להוריד את הזקן, ואם לא הם יכנסו לכלא. וכן עוד עשרות בעיות הלכתיות שבחור נפגש בצבא ונכשל בהם וכתוצאה מכך הוא יורד מבחינה רוחנית אפי' עד כדי ירידה לגמרי

של שמירת תורה ומצוות כפי שקרה לכמות גדולה מקרב המתגייסים החרדים בצבא,

לכן ההשואה היא לא קיצונית, אלא מאוד דומה, אני לא מבין מי יכול להעיז לקחת על עצמו אחריות לשלוח בחורים למקום כזה ולהתחייב שלא יעונה להם כל רע מבחינה רוחנית.

אני שוב חוזר ואומר: כדאי לקרוא ולשמוע מה שקורה בשנים האחרונות במגזר הדתי לאומי (שאצלם השירות בצבא הוא מצוה דאורייתא) שהם עצמם נמצאים בדילמה לא פשוטה, וכל יום הם נחשפים דרך תלמידיהם המשרתים בצבא לבעיות קשות ביותר. וחלק מהרבנים שלהם שהעזו לדבר בקול ולהרים קול זעקה נתקלו בתגובות קשות מצד המערכת הצבאית, אז עם ראש המכינה קדם צבאית באלי ר' יגאל לוינשטיין ששרת בצבא בקרבי וששולח במשך עשרות שנים תלמידים שלו לצבא ליחידות הכי קרביות (חלק מתלמידיו נמצאים אפי' בטייס) אומר שהציבור הדתי לאומי צריך לבדוק מחדש את השירות בצה"ל, "אז אם בארזים נפלה שלבת"... מה פתאום שאנו, כחסידים המקפידים קלה כחמורה, נגיד לתלמידים שלנו ללכת לכזה מקום?!

15

אולי ביחידות במסגרות של שח"ר ונח"ל חרדי יש פחות בעיה?

אני מבין שבאמת יש בעיה להיות בצבא, אבל מה נגיד על אותם מסגרות לחרדים כמו שח"ר ונח"ל חרדי ששם זה רק בנים, עם אוכל מהדרין, שעורי תורה, ממש כל התנאים שמתאימים לאדם חרדי, למה גם לזה מתנגדים?

הרעיון הזה של נח"ל חרדי היה כבר בראשיתה של המדינה, בשם 'גדוד בני הישיבות' (גדוד טוביה) ולמרות כל זה - הרבי לא אישר לבחורים ללכת ולהתגייס לצבא.

התייחסות של הרבי לכך, ניתן לראות באגרת קודש שנכתבה אל הרב סודאק בהיותו בחור בשנת תשט"ז. ישנו רקע למכתב זה: למה הרבי כתב לו מכתב, הלא אז היו מוסרים את כל ההוראות בדיבור, על ידי אחד מן המזכירים, או ע"י ההנהלה (כשהיו נכנסים חברי ההנהלה בזמנם הקבוע פעם בחודש לדבר בעניני הישיבה). הוא התבטא אלי פעם "דער רבי איז געווען פאר אונז אזוי ווי א משפיע, אלץ האט מען געפרעגט דעם רבי'ן". המכתב הוא מיום כה תמוז תשט"ז (נדפס באגרות קודש חי"ג עמוד שג, אגרת ד'תקסז).

בתשי"ד היה בחור יתום ל"ע מאבא ממשפחה של חסידי חב"ד ושל מס"נ, שהאמא שלו רצתה שילך לצבא, כי דאגה להסתדרותו בעתיד מפני היותו יתום ובימים ההם היה קשה מאוד להשיג פרנסה נכונה מבלי להלוך לצבא קודם. היא היתה רוצה שהוא ישאר בישיבה, אומנם מחמת דוחק הפרנסה היא אמרה לו להתגייס.

הבחור כתב מכתב לרבי ובו שאל "האם עליו להתגייס לצה"ל במסגרת של יחידה לשומרי תורה ומצוות, או סתם להיכנס לצבא?".

הרבי ענה לו במכתב בזה הלשון, "ה"ז **כמי שרוצה לחבול בעצמו בגשמיות ושואל חו"ד איך לחבול**" וסיים הרבי במכתב יהי רצון שהקב"ה ינחהו להחליט באופן הטוב לו.

בפועל הוא החליט להתגייס לצה"ל, ועמד הדבר כך איזה שנים. הרב סודאק עמד עמו בקשר באמצעות מכתבים (היות והיו חברים טובים, ורצה לעודד רוחו ולחזקו). הוא אף פעם הוא לא ענה למכתבים, אך בשנת תשט"ז, הוא שלח פתאום מכתב להרב סודאק, וביקש ממנו לבקש מהרבי ברכה בעבורו. וכך כותב במכתבו:

יום ג', תמוז תשט"ז. אחדשה"ט, הנני מבקש ממנו אלף סליחות שאף על ידידותינו וכל השידולים במכתבך לא מצאתי לנחוץ לענות לך כל אותה התקופה שנפרדנו...

ובכן היות ואנו מתקרבים לחג הגאולה נזכרתי עכשיו שלא כתבתי מאז [שנת תשי"ד] **אף מכתב לאדמו"ר שליט"א וגם כעת הנני מהסס הרי לא ידח ממנו נדח** [היינו שידע שלא עשה כהוגן, והיה צריך להשאר בישיבה, אומנם הרי לא ידח גו', ולכן בטוח שיקבלוהו אעפ"כ] **ודרכך** [כיון שתמיד שמר קשר עמו] **אחזור לאותו אמונת צדיקים שהיה לי בישיבה. בינתיים אבקשך למסור פדיון עבורי** [שמו ושם אמו] **ובמקרה ותקבל גם תשובה, תשתדל לשגרה אלי.**

כלומר אותו בחור לא רצה לכתוב בעצמו אל הרבי, כיון שעשה שלא כרצון כ"ק אדמו"ה, ולאידך, עדיין רוצה שיהיה לו שייכות...

במקום לכתוב פ"נ ולבקש ברכה עבורו, הרב סודאק פשוט העביר גוף המכתב אל הרבי, ולכן גם המענה בא בכתב באגרת, בכדי שהוא יוכל להראות את המכתב לידידו הבחור הזה:

ב"ה כ"ה תמוז תשט"ז. ברוקלין. האברך נחמן שי', שלום וברכה!

במענה על הפתקא שלו בצירוף מכתבו שקבל מחברו שי'.

בעת רצון יכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע להתעוררות ר"ר בהמצטרך לו. וכבר ידועה הוראת בורא עולם ומנהיגו, לא יגעת

ומצאת אל תאמין, ועוד זאת אשר על כאו"א בתוך כלל ישראל נאמר ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב וגו' ובחרת בחיים, ובחרת - אתה דוקא בעצמך, אלא שהבא לטהר מסייעין לו.

ויה"ר שימצא האותיות המתאימות להסביר לחבירו אשר ניתנה לו היכולת המלאה לשמש פנס אור במקומו עתה וצנור דרך בו יבא אור התורה וחיות בקיום המצות לכל אלה הנמצאים בסביבתו. אבל ע"פ האמור לעיל צריך הוא לבחור בדרך זו ואז יצליח לא רק במילוי תפקידו האמיתי אלא גם לתוספת ברכה והצלחה בעניניו הפרטים, ואם בכל מקום ובכל זמן יש תפקיד זה מגדיל האחריות וגם הזכות ועכאו"א המקום שם נמצא ומצבו הוא. וגדולה אחריותו כ"פ ככה כיון שנשמת אביו והדורות שלפניו עומדים ותובעים ממנו: האם על זה מסרנו נפשנו, ואפילו בכל יום ויום, על התורה והמצוה בכדי שבני וכו' יבלה חלק חשוב מזמנו על ענינים של מה בכך ויצדיק את עצמו בטעמים שגם הוא בעצמו יודע שאינם צודקים. ויה"ר שזכות אבותיו תעמוד לחבירו להעמידו בקרן אורה ולהאיר גם את סביבתו.

בברכה, בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר

[המכתב נחתם "בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר" למרות שהכתב הוא כתב־יד־קודשו של הרבי. וסיפר הרב סודאק, ששמע מהרבי או מהרב יאללעס או ממישהו אחר בר-סמכא, שזה שישנם הרבה מכתבים חתומים בשם המזכיר ולא חתם כ"ק אדמו"ר בעצמו, זה במכתבים בהם ישנה הוראה או תביעה של הרבי מהנמען. לכן במקרה שספק האם המקבל אכן יקיים את ההוראה האמורה במכתב - לא חתם הרבי בעצמו כדי שלא יעבור על "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך", אם לא יקיים האמור במכתב. משא"כ כאשר ההוראה איננה ישירה הרי זה פחות חמור.]

בסופו של דבר, הבחור נתחזק יותר במשך הזמן, והעמיד משפחה חסידית. אומנם במלחמת יום כיפור הוזמן למלחמה, והתמנה תפקיד בכיר, אבל רח"ל נהרג בקרב. הוא היה היחיד מהיחידה שנהרג אז. נמצא שזה שנכנס לצה"ל היה ממש כמי ש"רוצה לחבול בעצמו" שכתב הרבי לעיל.

*

האמת, גם אני שאלתי את עצמי בהתחלה: אם יש יחידות בצבא בהפרדה מלאה ואוכל מהדרין ושיעורי תורה, מה הבעיה? למה זה לא טוב? מי שענה לי לשאלתי זאת הם אלו אותם בחורים משלנו שהיו שם באותם מסגרות וחזרו עם סיפורים מסמרי שער. אז הבנתי טוב מאוד מה הבעיה באותן יחידות. לפני שנכנס למס' דוגמאות רק כדי שנבין למה נפתחו המסגרות הללו בצבא.

ישנם ארגונים רפורמים אנטי דת, שמובילים שנים את המאבק נגד שומרי התורה ומצוות, אחד המאבקים הגדולים שלהם הוא גיוס בחורי הישיבות. (עוד הרבה לפני הקמת מפלגת 'שינוי') אותם ארגונים כבר שנים מגישים תביעות נגד הממשלות השונות ונגד הצבא ע"כ שאין חוק גיוס לכולם, וטוענים טענת 'שויון בנטל', דבר שמתקבל טוב בציבוריות הישראלית: "למה שהבן שלי ישרת בצבא וימסור את נפשו למען המדינה שאנו חיים בה, והבן של השכן שלי החרדי יהיה בישיבה?"...

כך הם הצליחו להיכנס לתודעה הציבורית חזק, וזה הפעיל לחץ על בתי המשפט ומשם על הצבא, לגייס את החרדים. היות והצבא לא צריך את החרדים, זה לא מוסיף לו אלא רק להפך זה מוציא ממנו הרבה תקציבים מיותרים, הלך הצבא ובנה יחידות לציבור החרדי בצבא (שמוממנות ע"י אותם גופים דרך כל מיני עמותות שלהם) ואז הצבא מראה פעם בשנה בתקשורת סרטים של חרדים בצבא שרצים בבקעה בחול עם הנשק, וזה משתיק את אותם גופים לתקופה וגם מכניס כסף טוב לצבא.

הצבא בגדול מנוהל ע"י "חיל חינוך" ולכן הצבא נקרא "כור ההיתוך של המדינה" (כהגדרתו של בן גוריון, מקים צה"ל), כלומר בצבא מגיעים מכל הסוגים רוסים ואתיופים וחילונים וחרדים ואפי' דרוזים והם מחנכים אותך ו"הופכים אותך לישראלי": אין חרדי וחילוני אין רוסי ואתיופי אין יהודי וגוי (כפי שמחקו מתעודת זהות את הסימון 'יהודי') - יש ישראלי! זה מה שהם מחנכים בצבא.

לכן ביחידות של הנח"ל החרדי (בשונה משאר המקומות בצבא) יש בבית הכסא על הקירות פרסומים של ערכי המדינה והציונות, ובכל מקום אפשרי הם מנסים להכניס את זה ביחוד לחיילים החרדים.

יום אחד פגשתי בחור חוזר־בתשובה ששרת בצבא ביחידה רגילה, אחרי שחזר בתשובה הוא בקש להפסיק את שירותו בצבא. כמובן שהצבא לא הסכים, מש"כ הציעו לו כפשרה לעבור לנח"ל החרדי כדי לקבל תנאים של חייל חרדי. הוא הסכים לכך, אחרי שנכנס לשם הוא קלט שזה בעצם מקום הכי גרוע לחרדים ששם מורידים אנשים מהדת בצורה אלגנטית, והוא מספר שבעצם רוב החיילים בנח"ל החרדי זה בחורים מבתים חרדים שכדי שההורים שלהם יהיו בשקט הם הלכו לנח"ל החרדי אבל בתכלס הם חילונים גמורים עם כיפות שחורות שלא הסתדרו בישיבות, אין להם בעיה לעשן בשבת או להדליק רדיו בתוך האוהל, נושאי השיחות שמדברים וניבולי הפה הם כפי כל יחידה חילונית גמורה בצבא. אתה לא מרגיש בכלל במקום של דתיים, כתור בעל־תשובה הוא לא יכל לסבול את השקר והתנגד לכל דבר שהיה נגד הלכה כמו מקרה שהכניסו אותם להופעה עם שירת נשים וכן התנגד לחילולי שבת שהיו לא מטעמי פיקוח נפש, וכיו"ב. יום אחד לקחו אותם לטיול בצפון בין השאר לקחו אותם לראות בטבריה איך עושים הטבלה לנצרות. בקטע הזה הוא כבר לא הסכים לשתוק התקשר לתקשורת לכתבת רדיו שעוזרת לחיילים, אחרי שהסיפור הזה יצא החוצה בתקשורת ודובר צה"ל היה צריך לתת הסברים. מפקד הנח"ל קבל הורה מגבוה וזרקו את אותו בחור מהצבא, חלק מהמקרים לא האמנתי למה שהוא מספר עד שהוא הראה לי תיעוד מצולם של הדברים ע"י הפלאפון שלו. אפשר להוציא חוברת בפני עצמה על מה שהוא ראה שם ואין לאריך בדבר המצער.

שאלתי אותו, "אבל הם אומרים שהשירות הוא נפרד. זה לא נכון?" הוא אמר לי, "נכון, באמת לתוך הבסיס של הנח"ל החרדי אין אף חיילת שנכנסת, אז מה עושה הצבא איך הוא מצליח בכל זאת להכניס חיילות לאותם יחידות חרדיות? פשוט. יש דבר בצבא שנקרא קורסים, הצבא נותן לכל חייל אפשרות לעשות קורסים בכל מיני תחומים על חשבון הצבא, דבר שגם נותן לחייל קידום בצבא, בקורסים אין הפרדה בין גברים לנשים ושם נמצאים בערבוביה חיילים וחיילות כולל מיחידות החרדיות. ממשיך ומספר אני ועוד חבר אמרנו לא נלך לקורסים נוותר על קידום קרריה ועוד העיקר נשמור על הצביון החרדי, מה עשה להם הצבא, אמר להם

באו תעשו 'מבצע כשרות', שאלו אותם אם הם יכולים ללכת להכשיר מטבח בבסיס צבאי כדי שיהיה אוכל כשר לחיילים, הם בתמימות אמרו כן וכך מספר לי הבחור נפלנו בפח, שמו אותנו לשבועיים בבסיס של בנות, רק עם חיילות, ה' ישמור מה שהיה שם.

אחרי שיחות שלי עם עוד בחורים ששריתו באותם יחידות הבנתי שבעצם כל מה שמספרים לגבי היחס לחרדים שם הוא שקר גמור, ומקומות אלו רק מורידים את הבחור מבחינה רוחנית ומשתמשים בשם יחידה חרדית כדי להצליח ללכוד לשם כמה שיותר בחורים.

לכן דינן של יחידות אלו לא שונה מהבעיות שיש בשירות הצבאי, וביחוד אחרי המענה שהבאנו בסיפור אודות היחס של הרבי לאותו בחור ששאל על יחידות חרדיות בצבא.

הרבי אומר (בהתוועדות ו' תשרי תשכ"ח) שהמקום של בחור הוא בישיבה, ואך ורק משם הוא מגן על עם ישראל, **ובחור שעוזב את הישיבה והולך לצבא הוא נקרא "עריק"** מבחינת הרבי.

16

בחור שלא לומד בישיבה, למה שלא ילך לצבא?

הבנתי שבאמת המקום של בחור זה אך ורק בישיבה, אבל מה נגיד לגבי בחור שלא נמצא בישיבה. בחורים כאלו ברחוב נופלים לא פחות מהצבא אם לא יותר, אז לא עדיף במקרה כזה שבחור כזה ילך לצבא ולפחות "יצא ממנו בן אדם"?

שאלתך דומה בקצת לעניין גיוס הבנות כיום. ישנם הטוענים שאם הבחורה איננה דתייה, למה שתקבל פטור?! שתלך לצבא, הרי הפטור לבנות הוא רק לבנות דתיות...

ופה מתחילה הטעות. כל ראשי העדה ובראשם הרבי שלחמו נגד גזרת גיוס בנות, לא לחמו רק על בנות דתיות, אלא על כל עניין גיוס בנות בכלל (ראה אגרות קודש כרך יב עמ' לג): **"והוא הדין להענין דגיוס נשים ובעיקר... באלו דמפקריה טפי, אשר מובן שבזה האיסור גדול יותר וכו' וכו'.** ויש עוד התייחסות מהרבי בהרחבה לנושא זה באיגרת מב' תמוז תשי"ז (אגרות קודש כרך טו עמ' רנב): **"ענין דנשים בצבא, ועל־פי מה שדברתי עם... שי' בשיחתנו, אשר פליאה ותמיהה גדולה בעיני, שלא אמרו דבר על-דבר העיקר, והוא האיסור דהגברים בתערובות זו, ותפסו את הבא לאחרי כן עניין הנשים אשר אסתר קרקע עולם היתה, ובהתאם עם המציאות, הרי דוקא אלו שאינן דתיות מהוות יותר מכשלה מאשר דתיות לכאורה, וכותב הנני בנוגע לנקודה זו "לכאורה קשה" כי אפשר לפעול על-פי השמועות האחרונות שהגיעו. ואף שבגלוי באופן רשמי בטח לא יסכימו לבטל גיוס הנשים, אבל באופן בלתי רשמי - הן, כי כבר נוכחו - גם הצד שכנגד - שאין הע[נ]ין שווה בנזק, נזק לכל הדיעות ולא רק בשטחים דתיים").**

על־פי התורה, וכך פסקו כל גדולי הרבנים בארץ ובעולם, אסור לבת ישראל (ולא משנה האם היא שומרת תורה ומצוות) להיות ביחד במסגרת מעורבת כצבא, ויש פה עניין של 'אביזרהו דגלוי עריות' (לצערנו הרב לבסוף זה יצא שרק בנות דתיות פטורות).

בד"כ בחור שלא נמצא בישיבה הוא בחור יותר חלש מבחינה רוחנית, ולכן אנחנו צריכים לשאול את עצמנו, "האם הצבא, שהוא מסגרת לא־דתית ויותר נכון אנטי־דתית שמחלישה אנשים בתו"מ (עד מצב של ירידה לגמרי) - יכולה להתאים לבחור כזה, שהוא מראש חלש מבחינה רוחנית?".

התשובה היא לא! כפי שהרבי אומר, "באלו דמפקריה טפי" יש יותר חשש, וההיגיון שכל בר־דעת מבין הוא, שוודאי שבחור שלא לומד בישיבה מערכת החיסון הרוחנית שלו יותר חלשה, לכן וודאי שאסור לאחד כזה ללכת לצבא.

להגיד שבחור שלא לומד בישיבה שילך לצבא זה טעות חמורה. את החינוך שלנו לאותם בחורים נוכל לעשות בעוד אלף ואחד מקומות ולא דרך הצבא שמדרדר בחורים. הצבא הוא לא פתרון בשבילם.

אז מה כן? בכל השנים בחורים שלא יכלו לשבת וללמוד מצאו את עצמם בכל מיני פעילויות ועבודות, וכך הצליחו לשמור אותם מבחינה רוחנית עד שהצליחו להקים בית חסידי לתפארת על יסודי התורה והמצוות. בחורים כאלו היו עובדים קצת בבתי חב"ד ומארגנים את הפעילות שם, או שהיו עובדים בטנקים של נידות חב"ד במבצע תפלין ליהודים וכיו"ב או בשנים האחרונות נותנים לבחורים מסגנון שכזה להיות אחראים על פעילות לנוער באמצעות קעמפים שונים הפועלים כל השנה או בתנועת הנוער צבאות ה', אבל כל אלו פעילויות שנשארים בתחום של קדושה ושל שומרי תורה ומצות.

יש עוד הרבה דוגמאות ואותם אלו העוסקים בחינוך יודעים עליהם ולא צריכים את עזרת הצבא. אנחנו יכולים בכלים שיש לנו להציל ולחנך בחור כזה, כפי שהיה כל השנים. ודא"ג היו בחורים מסגנון כזה שהלכו לעזור בבתי חב"ד ודווקא הפעילות שם הכניסה אותם למסגרת של קימה

בבוקר, מחויבות, עמידה בזמנים, לדעת לדבר עם קהל, ויותר מכל זה החזיר אותם ללמוד יותר מתמיד.

בקיצור, בחור חלש בחינה רוחנית, נצרף אותו לאותם מסגרות אך בודאי שלא ניתן לו ליפול לצבא.

17

גם הצבא זה סוג של שליחות! לא?

אנו מתחנכים מגיל צעיר על 'שליחות', בשונה מכל הציבור החרדי שמפחד מהעולם - אנו הולכים למקומות הכי רחוקים מבחינה רוחנית ושם מכניסים יהדות. אז למה הצבא לא יכול להיות גם סוג של שליחות? וכמו שבכל מקום שליחות הרבי שומר עלינו בחינה רוחנית - גם בצבא הרבי ישמור עלינו

אנו באמת גדלים ומחנכים את ילידנו על עניין השליחות, ודבר זה הוא ערך עליון, אבל צריכים לדעת שגם לעניין השליחות הרבי קבע גדרים מאוד מאוד ברורים. אנו הולכים לשליחות ופועלים לקירוב יהודים באופן של אהרון הכהן "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" ולא את התורה אלהם הכל אך ורק בגדרי ההלכה, לכן למרות שהרבי לוקח אחריות על כל אותם אלו הפועלים בשליחותו, אנחנו לא ניכנס להניח לאנשים תפלין בחוף ים מעורב, או לא נמסור שיעור תורה במסעדה שהיא לא כשרה (כדי שאנשים לא יכשלו בגללנו ויאכלו שם), או לא נכניס אלינו לתפילה אנשים בתערובת גברים ונשים בכדי לקרב אותם.

בשתי מילים: לשליחות - **אנחנו יוצאים**, ופועלים בה "על־פי השם ביד משה". לעומת זאת לצבא - **לוקחים אותנו**, ושם אנו "**רכוש הצבא**" (!!), "על־פי קצין־חינוך ביד המפקד".

אם שליח **מגיע** למצב "מאתגר" מבחינת אידישקייט - הבחירה **בידו** כיצד לנהוג, על־פי תורה. אך בצבא, החייל **מובל** למצבים כאלו, לא 'נקלע' אליהם, וההתמודדות איתם **כלל אינה בידיו**! השו"ע לא מעניין איש מהדרג הפיקודי

אמנם היו אנשים שמסיבות אישיות היו בתוך הצבא וכתבו לרבי והזכירו את זה שהם נמצאים בצבא. הרבי ברך אותם והסביר להם שההשגחה העליונה הביאה אותם לאן שהביאה והם צריכים לנצל את המצב כדי להפיץ שם יהדות. אבל לא מדובר על מישהו ששאל את הרבי האם ללכת לצבא כמקום שליחות, כי לצבא כל חסיד ידע שהרבי לא רוצה שבחורים ילכו לצבא בכל מצב.

אגב, כל הפעילות של חב"ד בצבא נעשתה ע"י אנ"ש שבאו מבחוץ לצבא. לא היה צריך להתגייס לצבא כדי "להשפיע מבפנים" ולקרב חיילים לתורה ומצות. לפעמים בדיוק להפך, אפשר להשפיע ולקרב דווקא כשנמצאים מחוץ למערכת.

מספיק מבט קל בפעולות של ארבעת הרבצ"רים האחרונים, כדי להבחין בשיטה: הם תיקנו תקנות שונות שכל מטרתן - לסלק משורות ההשפעה והרבנות יהודים יראי־שמים. המון חסידים 'הועזבו' בשנות כהונתם משורות הצבא, כי היו מסורים מידי לתורה ומצות!

כלומר, **הרב** הצבאי **הראשי**, פועל לסלק מהצבא כל מי שתורה ומצות קרובים "מידי" לליבו! אז איך ניתן לומר "בוא נתגייס ונשפיע מבפנים"? מי בדיוק יתן לך להשפיע? אגב שים לב שאין דתי אחד, אפילו דתי־לאומי, בתפקיד "בכיר מידי" בצבא. גם אותם בולמים מלהשפיע, למרות תרומתם הכבירה!

כואב לראות שאנשים בעלי אינטרסים (אישיים, כלכליים!) אומרים לבחורים תמימים "באו לשליחות בצבא", למרות שהם יודעים בתוכם מה באמת קורה בצבא, וממציאים מבצעים חדשים של הרבי שלא היו ולא נבראו. וכפי שכתב הגאון החסיד זקן רבני חב"ד באה"ק ת"ו הרב לנדא "כדי ליפות את הדברים נולדה נוסחא חדשה. חידוש במבצעים, מבצע שליחות ר"ל בצבא. זו פגיעה ממש בכבודו של הרבי וכל אשר כבודו של הרבי יקר בעיניו, לא יוכל להבליג..."

18

אולי אם בחור יעשה צבא, הוא יוכל יותר להצליח כשליח?

ישנם מקומות שאם לא עשית צבא לא תוכל להיכנס ולהשפיע, אולי במקרים כן ללכת לצבא כדי שתוכל להצליח במקום שליחותך בעתיד?

תסלח לי, השאלה הזו כבר טיפה מוגזמת...

קודם כל, ידוע מה שאמר אדמו"ר המהר"ש (היום יום, י' מנחם אב) "אם אדמו"ר הזקן לא היה כותב את שלושת המילים "במדת אמת ליעקב" באגרת זו, היו לו עוד חמישים אלף חסידים, אבל הרבי תובע מידת אמת". הולכים עם הרבי - הולכים עם האמת. וכמו שהרבי תמיד אמר, אנשים בעולם (בפרט הצעירים) מעריכים יותר אנשים עם אידאולוגיה - אנשי אמת.

ולגוף השאלה:

אני בטוח שגם אתה מכיר את זה: עומדים בדוכן מציעים לאנשים תפילין, ויש תמיד את הכמה האלו שעונים קבוע, "כשאתה תעשה צבא אנחנו נניח תפילין"...

יום אחד הגיע לישיבה אחד השלוחים הותיקים בארץ להתוועד איתנו, אחרי הפארברייגען שאל אותו אחד הבחורים "מה עונים לאותם אנשים?" ענה השליח, "אני אישית במקרה עשית צבא, אבל אני לא אומר להם את זה כי אני יודע שזה לא הסיבה האמיתית שבגללה הם לא מניחים תפלין"... אני עונה לאותו אחד "כשאתה תוכל מנגו - אני יעשה צבא", כמובן שאותו בן־אדם שואל "מה הקשר בין מנגו לתפילין?" ואז אני עונה לו "אותו קשר שיש בין השירות בצבא לתפילין"... וכי אתם חושבים שאם

היית עומד עם מדים של צבא ומציע לאותו אחד להניח הוא היה מניח? התשובה לא! הוא היה אומר "לך לעבוד"... וכי עם הייתי עם בגדים של נהג חברת חשמל מציע לו להניח הוא היה מניח? לא, הוא היה אומר, "לך תשלם מיסים". מדובר באנשים אנטי־דת מסיבות שונות, ולכן צריך לענות להם בהתאם שיבינו שאין קשר בין שירות בצבא להנחת תפילין, עד כאן תשובת השליח. (אגב הצבא אוסר לעמוד בדוכן תפילין עם מדים)

המצב כיום, ש50% מהנוער הלא־דתי בארץ לא משרת בצבא, ותיכונים בתל אביב לא מרשים לקצינים בצה"ל להיכנס ולדבר על שירות בצבא, ואומנים וזמרים בציבור הלא־דתי מדברים בגלוי נגד שירות בצבא, וח"כים ערבים קוראים לחיילי צה"ל "טרוריסטים" מעל בימת הכנסת ושאר כינוי גנאי ודנים האם להוציא אותם מהכנסת או לא, ולבסוף לא מוציאים אותם, ויש עוד הרבה דוגמאות.

לכן אני חושב שגם אתה מסכים, שהעידן הזה של הכבוד למי ששרת בצבא נגמר ושייך להיסטוריה. כהוכחה לכך תוכל להסתכל על הציבור הדתי־לאומי, שמשרת בצבא ביחידות קרביות ביותר ותורם מאוד לצבא (ואין חולק על כך, כידוע לכל), ולמרות הכל - כשהשמאל החליט לזרוק אותם מהבתים ולגרש אותם מגוש קטיף, לא עזר להם התרומה שלהם למדינה, אף אחד לא התחשב בזה.

לכן כיום, ברור שלהתגייס תמורת "למצוא חן בעיני תושבי השכונה שאתה רוצה לצאת אליה לשליחות", מיותרת לחלוטין ולא תועיל, היא רק יכולה להזיק לך ולעתידך מבחינה רוחנית, דבר שהוא בניגוד גמור לדעת המשלח - הרבי.

אף פעם לא עושים דבר שסותה קצת מדרך התורה או כל מיני פשרות כדי למצוא חן, בדיוק להיפך! הרבי מצד אחד מכבד את כולם אבל לא מוותר על קוצו של יוד בשום עניין של תורה ומצות, כדי למצוא חן או לנסות להשפיע, תמיד הרבי הולך עם האמת עד הסוף ללא פשרות, ודווקא כך אתה זוכה להערכה יותר גדולה וממילא להצלחה בשליחות.

19

חסידי חב"ד חזקים ברוחניות יותר משאר הציבור ולא מפחדים מגיוס!

הצבור החרדי, אני מבין אותם היות והם חרדים מהעולם, הם יגורו אחד בתוך השני רק לא לגור באזור שיש לא דתיים, כנ"ל בתחבורה ציבורית, וכך גם לגבי הצבא. אבל חב"ד הם שומרי תומ"צ שלא מפחדים מהעולם הלא דתי, ולכן לא מפחדים לגור בערים מעורבות וכך הלאה, לכן אנחנו לא מפחדים שמא ניפול בצבא כי אנחנו יותר חזקים

בשאלה פה יש ערבוב של כמה נושאים:

א. ההסתכלות שלנו בכלל על החיים, לגבי מגורים, מקום עבודה, תחבורה ציבורית ועוד. ב. נושא השירות בצבא.

לגבי ההסתכלות שלנו על החיים: באמת יש הבדל בינינו לבין שאר הציבור חרדי. קודם כל מדובר בתופעה רוחנית נדירה, שבה רואים בחוש את הכוח של הרבי. הרבי בנה את מפעל השליחות ופתח את הציבור של אנ"ש לציבור הכללי הן במבצע של אהבת ישראל והן בפעילות של חב"ד עם כלל הציבור. כתוצאה מכך נגרם שהציבור של אנ"ש באמת לא מפחד לשבת ולדבר עם אדם שאינו שומר תו"מ לע"ע, כי (א) מי שלומד חסידות, האמונה בה' ותורתו אצלו מאוד חזקה שהוא מסתכל על מי שלא שומר כאחד שלא זכה להכיר את האמת וצריך לעזור לו. (ב) הוא מסתכל על יהודי כמי שיש לו נשמה אלוקית שהיא חלק אלוקה ממעל ממש, וכל מה שמסביב זה כלום והוא לא מתפעל מזה, ולכן הוא יכול לשבת גם עם אדם כזה.

כמובן שאם אתה שם לב, אני מדבר פה על יהודי שלומד חסידות וחי לפי דרכי החסידות, אבל חשוב להדגיש שגם לזה הרבי קבע כללים מאוד ברורים: איך נכנסים לציבור הכללי, מתי נכנסים, מי נכנס, והאם לכל מקום.

הרבי אמר במפורש, שמי שהולך בשליחות שלי ילך בכובע וחליפה, ושהיו פעם קבוצה של שלוחים שנסעו לבית הלבן להיפגש עם נשיא ארצות הברית והורידו את הכובע - הרבי דבר ע"כ בהתועדות... וידוע שההסבר לכך שהלבוש היהודי שומר עלינו בכל מקום וביחוד במקומות אלו שידעו שאנחנו שונים מהם, 'וְנִפָּלִינוּ'. יש אירועים שמציינים כל מיני תאריכים שזרים לנו ומנוגדים לכל השיטה שלנו, וכמובן שלא נלך להשתתף באותם אירועים כדי להכניס שם איידישקייט. ישנם מקומות שלא נשלח בחורים צעירים לשם אלא נעדיף אברכים יותר מבוגרים, יש מקומות שעדיף אדם שיותר למד ויודע מאשר משהו שלא כ"כ למד, יש מקומות שגם לקרב לא נכנסים כגון מקומות לא צנועים עם פריצות, מקומות שמוכרים אוכל לא כשר וכיו"ב.

כל הנ"ל הוא סביב נושא הקירוב של הציבור הכללי לתו"מ, אבל לצערנו נַעֲשָׂה ערבוב וקצת מאנ"ש התבלבלו בעניין זה, וחשבו ש"היות ואנחנו חסידי חב"ד נחמדים לכולם ומקבלים את כולם בסבר פנים יפות, אז גם בענינים שלא קשורים לקירוב לתו"מ אנחנו מעורבים איתם", וזאת הטעות הגדולה.

צריך תמיד לזכור, שמציאות הרחוב מנגדת לתורה ומצות. זה נכון ואין חולק על כך. לכן מצד העניין האמיתי, גם אנחנו לא שונים מכלל הציבור החרדי, ו"אם לא שליחות - אז קהילה".

אם חסיד לא יצא לשליחות, ברור שהוא אמור לגור סביב קהילה חב"דית. גם אנחנו צריכים להיזהר ממראות אסורות ברחוב ובתחבורה ציבורית. גם אנחנו לא יכולים לעבוד בכל עבודה ביחד עם אנשים שאינם שומרי תו"מ. נפש בהמית יש לכולם, ו"אין אפוטרופוס לעריות"!

הרבי שומר על כל חסיד שיוצא בשליחותו או עסוק בהפצת תורה וחסידות סביבו, ולכן אלו שיוצאים לערים ומושבים בשליחות הרבי רואים ניסים גדולים ושמירה מיוחדת עליהם ועל ילדיהם. ולא רק שהם לא נחלשים ברוחניות אלא להיפך הם הרבה יותר חזקים ומחזקים.

זה גם מתאים לכלל ההלכתי (גמ' בחולין ח: וביורה דעה סימן י' ס"יא) **"איידי דטריד למפלט - לא בלע"** (פירוש: דבר שעסוק לפלוט את מה שבתוכו - לא בולע מהסביבה שלו). גם משפחה שנאלצת לגור בסביבה זרה, הרי "א חסיד מאכט אַ סביבה", ואם הם טרודים בלהפיץ יהדות וחסידות בסביבתם (באופנים הנכונים, "אברהם מגייר את האנשים ושרה את הנשים") - הרי כל הבית והילדים מרגישים "שליחות" (כפי שהרבי אמר ש"פ חיי־שרה תשנ"ב - "כל יהודי הוא שליח"). בבית כזה הילדים יוצאים חזקים וגם ההורים חזקים.

פתיחות לכלל הציבור שלא מצד מניעים של קירוב לתורה ומצוות - אין לה שום מקום ומקור בתורת חסידות חב"ד, אלא להפך. גם אנחנו צריכים להישמר מכל הרוח הנושבות בחוץ.

לגבי הנושא השני, השירות בצבא: בהמשך להסבר הנושא הראשון, הצבא הוא דבר הרבה יותר בעייתי, משום שהצבא הוא מסגרת סגורה ולא פתוחה (בשונה מעיר או ישוב, בו כל אחד עושה מה שהוא מבין בתוך ביתו ולא כופים עליו דרך חיים מסוימת), ויותר מכל - הצבא הוא מסגרת לא־דתית לחלוטין ויותר נכון כפי שכולם מבינים כיום - מסגרת אנטי־דתית, לכן להגיד ש"חב"ד לא מפחדים מהעולם החילוני" וללכת למקומות כאלו - זה טעות חמורה ללא כל יסוד בתורת רבותינו נשיאינו.

כפי שראינו לצערנו הרב גם בקרב אנ"ש לא מעט בחורים ואברכים שנפלו שם עד כדי ירידה לחלוטין משמירת תו"מ.

20

האם זה לא כפיות טובה למוסד שמגן על התושבים הגרים באה"ק?

כל המאבק נגד גזרת הגיוס, וחוסר הכרת הטוב גם מחב"ד לכוחות הצבא שמוסרים נפשם למען תושבי אה"ק נראה קצת ככפיות טובה, לא מספיק שאתם לא משרתים - אתם גם מזלזלים בחיילים...

לא היה ולא נברא. ח"ו. אני לא מכיר משהו שמזלזל בחיילים, המאבק של ציבור שומרי התורה והמצות זה לא עם החיילים אלא עם ראשי המדינה שכופים אותם להתגייס לצבא ולשנות לנו את אורח חייהם.

אנו מודים מכל הלב לכוחות הביטחון שדואגים לביטחון תושבי אה"ק כמו שאנו מודים לכוחות מד"א וההצלה על דאגתם לבריאות תושבי הארץ וכמו שאנו מודים לכוחות מכבה האש על מסירות נפשם לחילוץ תושבים משריפות ושיטפונות וכיו"ב.

רואים את זה בכל כך הרבה הזדמנויות, שממש מיותר להתחיל למנות.

אבל כמו שאנחנו לא רצים להיות בכל הגופים אלו, ולא מתוך זלזול בהם או מחסור הכרה בעזרתם - אותו דבר אנו לא נמצאים בצבא, ולוחמים במפורש נגד הכפייה האנטי־דתית שקיימת באה"ק כבר 70 שנה, ביחוד באמצעות צה"ל כור ההיתוך הישראלי.

למרות כל המענות של הרבי על גודל מסירות נפשם של החיילים שנהרגו על קידוש השם, ואותם חיילים שמוסרים את נפשם למען ביטחון התושבים כיום, הרבי לא הסכים להכניס בשום צורה שהיא תפילה 'לשלום חיילי

צה"ל', כמו כן הרבי גם לא ציין את יום הזכרון לחיילי צה"ל (ולא ח"ו מתוך זילזול בהם) כי אנחנו לא שותפים באופן עקרוני לחגי המדינה.

המדינה לוקחת את הרג החיילים לא כפי שהתורה מציינת דברים כאלו (הן בטקסים, פרחים על הקבר, שירת נשים ועוד, והן במסרים שהם מעבירים תמיד בכל האירועים הללו 'כחי ועוצם ידי') לכן אנחנו לא מציינים אתם את כל האירועים האלו - לא ח"ו מתוך זלזול בחיילים, אלא מתוך התנזרות מניסיון המדינה להפוך אותנה "אומה ככל האומות" בכל התחומים וגם דרך נושא הכבוד לחיילים. המדינה מנסה לקחת את נושא החיילים שנהרגו על קידוש ה' (שהוא נושא מאוד רגיש ולא פשוט) ובדרך של רגש זה להכניס לנו את כל הרעיון הציוני, ולכן אנחנו לא מציינים שום דבר שהם קבעו.

דרך אגב, ישנו מענה של הרבי (כסלו תשכ"ט, מודפס בלקו"ש חלק ט"ו עמ' 491), שבו הרבי כותב בסגנון כאוב ובלתי־רגיל מה הסיבה שנהרגים יהודים באה"ק.

"... ונפלא הדבר עד כמה צודקין דברי חכמינו ז"ל על כל צעד ושעל, שאמרו כל המוסיף גורע, שעפי"ז מובן הקשר דשני הציווים לא תוסיפו ולא תגרעו בכתוב אחד ובחדא מחתא (ואתחנן ד, ב: ראה יג, א) שדוקא אלו וואס קאכן זיך שבתקופתנו זו נתוספה מצוה (עליה לאה"ק ת"ו, ודוקא במנין תרי"ג שלא כדעת הרמב"ם) ויש מוסיפין דאך ורק בה תלוי קיום כל התומ"צ וקיום עם ישראל וקיום אה"ק ת"ו, ובמילא [מותר לנסוע בספינות בחילול שבת בפרהסיא וכו' ש]הכל נדחה מפני מצוה זו [על אחת כמה וכמה איסורים קלים יותר], והוסיפו ענין על ענין להכריז בפומבי דעתה הוא באמצע דאתחלתא דגאולה, היפך פס"ד מפורש ברמב"ם [שבודאי ידע ע"ד הירושלמי ומהיסוד להרמב"ן שיה"ש והסוגיות בסנהדרין ובכ"מ וכולי] - הרי דוקא ביניהם רבו אלו הרוצים להחזיר שטחים, או חלקם, וכו' וכו'. ואין רצוני להאריך בזה, כיון שיראתי לנגוע במהלך מחשבת כת"ר [כפי ששמעתי פעם ... שבפגישותיו עם אנשים משתדל למצוא את המחבר וצד השוה שביניהם והמאחד אותם - ולא להדגיש ולחטט אחר המפריד והמבדיל ועכ"פ המחלק ביניהם]. ופשיטא שכן הוא בנוגע ליחסינו - שלי ושל כת"ר, ותקותי שזהו כמים הפנים לפנים].

וגם עתה לא הייתי כותב את כל הנ"ל באם לא ראיתי בזה - הכרזת "אתחלתא דגאולה" - ענין של סכנה. כי זהו הביאור היחידי ש(לעת־עתה) מצאתי על ענין הקרבנות והחללים באה"ק ת"ו וביניהם אפילו כאלו שניצולו מהשואה וראו נסים גלויים בזה, ובכל זה נפלו באה"ק ת"ו וג"כ באופן בלתי טבעי כנ"ל, הי"ד.

*

בכל ההתנתקות ובפנוי הישוב עמונה, כשהמתנחלים כולל בחורים מאנ"ש שהיו שם וזרקו אבנים, בקבוקי צבע ועוד חפצים על כוחות הביטחון (כפי שרואים בצילומי וידאו משם), האם גם אז שאלת למה המתנחלים מזלזלים בחיילים? האם זה לא כפיות טובה? הרי כולנו יודעים שאותו ציבור מתנחלים משרת בצבא שירות מלא והכי קרבי שיש (בשונה מהנוער השמאלני של מדינת ת"א הקורא להשתמטות בריש גלי), ומברך כל שבת את חיילי צה"ל, אלא כל המאבק שלהם הוא נגד פינוי הישובים ולא אישית נגד החיילים, היות והחיילים הגיעו בפועל לפנות לכן הם לחמו בשטח נגד אותם כוחות שעסקו בפינוי, לא מתוך זלזול בצה"ל וכל מה שהוא מסמל, אלא אך ורק מתוך דאגה מזה שרוצים לנתק אותם מהבית שלהם בארץ הקודש ולפגוע בשלימות הארץ.

אותו הדבר, ברגע שבאים כוחות ורוצים לנתק בחור ישיבה מהתורה (לפגוע בשלמות התורה), הרי באותו רגע ההתמודדות היא נגד אותם כוחות שמפנים בפועל את הבחור (מהדבר הכי חשוב לעם ישראל התורה הקדושה, שהיא הכוח האמיתי לקיום עם ישראל והעולם כולו), ולא נגד עניין הצבא בהגנה על התושבים וכיו"ב.

ולכן צריך להבדיל בכלל בין הייחס לאותם גופים העוסקים בשמירה לבין אותם גורמים (מאותו גוף) העוסקים בעקירת תורה ומצוות. וכל זה לא קשור למלחמה שלנו נגד גזרת הגיוס שמסכנת את המשך כיום העם היהודי.

נספח

תצלומי ארכיון

ב"ה, אלול תשע"ג

קריאת קודש

הננו באים בזאת, כיהודה ועוד לקרא, בקשר עם המאורעות והשקו"ט שהתחדשו לאחרונה אודות מעמדם, תפקידם ואופן התנהלותם של בני הישיבות בכלל וישיבות תומכי תמימים הקדושות בפרט, לפרסם את דעתו הקדושה והברורה של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו וזה לשונו הקדוש (אג"ק ח"כ עמ' שיז): " במענה למכתבו, השואל האם מחויב בן ישיבה באה"ק ת"ו להתגייס שם לצבא – לפלא הספק בעיניו ועד שצריך לשאול במכתב, והרי ידוע וגם מפורסם פס"ד הברור של רבני ישראל.

וכמובן – מבוסס הוא בתורתנו תורת חיים. אשר בני ישיבות אין לגייסם ולא יצאו בצבא, ולימודם תורתנו הקדושה בהתמדה ושקידה מגין ומציל על ארצנו הקדושה ת"ו ועל הדרים עלי'."

דברי אלוקים חיים אלה נצחיים הם ואדרבה בדור יתום זה מקבלים הם משנה תוקף. ישיבות תומכי תמימים הצילו (כלשונו הק' של המייסד הוד כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע) את עם ישראל בשעות הקשות בעבר והם הם אלו שיעמדו גם כיום כחומה בצורה מפני הרוחות הרעות המנשבות בעקבתא דמשיחא.

אנו פונים בזאת להורים, לעסקנים ולכל מי שידו בזאת: הצילו את אופי ישיבות תומכי תמימים שימשיכו, ובהוספה, להיות כפי דעתם הקדושה של מייסדיהם הוד כ"ק רבותינו נשיאנו הקדושים.

ובזכות הדבר הזה נזכה לברכותיהם הקדושות של רבותינו נשיאנו ועוד ועיקר לראות בהתממשות משאת נפשם – שהיא ממטרות התמימים תלמידי הישיבות - הגאולה האמתית והשלמה תיכף ומיד ממש!

הגה"ח יצחק שי' גולדברג
ר"י תומכי תמימים מגדל העמק

הגה"ח יעקב שי' כץ
ר"י תומכי תמימים המרכזית כפר חב"ד

הגה"ח משה שי' הבלין
ר"י תומכי תמימים קרית גת

הגה"ח בנימין זאב שי' סגל
ר"י תורת אמת ירושלים

הגה"ח שמעון שי' ויצהנדלר
ר"י תומכי תמימים ראשון לציון

הגה"ח יוסף יצחק שי' ווילשאנסקי
ר"י חסידי חב"ד צפת

הגה"ח מנחם מענדל שי' נחשון
ר"י חסידי חב"ד נצרת עלית

הגה"ח שלום דובער הכהן שי' הנדל
ר"י תומכי תמימים אור יהודה

קריאת ראשי ישיבות חב"ד בתחילת המאבק נגד ביטול מעמד
בני הישיבות (כפי שהתפרסמה בתקשורת, ובעיתון המודיע)

בית דין רבני חב"ד
בארה"ק ת"ו

ב"ה, כ"ו אד"ר, ה'תשע"ד

אל כאו"א מאנ"ש והתמימים בארצנו הקדושה ת"ו

ה' עליהם יחיו

על פי קריאת מועצות גדולי התורה וחכמי התורה באה"ק תתקיים אי"ה ביום ראשון הקרוב, בשעה ארבע אחרי הצהריים, בעיה"ק ירושלים ת"ו, עצרת תפילה בנוגע לחיזוק לומדי התורה בארה"ק וביטול הגזירות נגדם.

הננו קוראים לכאו"א להשתתף בעצרת ו"הן א-ל כביר לא ימאס" ויתבטלו הגזירות היל"ת, ונזכה שישמע השי"ת את זעקתנו ותפילתנו "עד מתי", ונזכה לקבל את פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש.

וע"ד באנו עה"ח

SHTUREM.net שטורעם

הרב זאב דב סלונים | הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי | הרב מרדכי שמואל אשכנזי | הרב אברהם מיכאל הלפרין

בי"ד רבני ניו-יאווייטש חב"ד באה"ק

הרב אליהו יוחנן גוראריי | הרב יוסף הכט | הרב מנחם מענדל גלוכובסקי

לשכת מזכירות בית הדין
ת.ד: 560 רחובות
טל.08-9493176
פקס.08-9457620

קריאת בי"ד רבני חב"ד באה"ק לבא לעצרת המיליון נגד גזרת הגיוס

בס"ד

בד"צ דק"ק שכונת קראון הייטס
Beth Din of Crown Heights

390A Kingston Ave. Brooklyn, New York 11213 Telephone (718) 604-8000 Fax (718) 773-0186

ב"ה, יום חמישי ד' אדר שני, ה'תשע"ד

לכל תושבי שכונתנו, ה' עליהם יחיו

בהמשך למכתבנו מכבר (בשילהי חודש שבט) על לא טובה השמועה אשר שמענו ע"ד המצב דאחבנ"י באה"ק, ונזכר שם פס"ד השו"ע (או"ח סתקע"ו) שמתריעין על כל צרה שלא תבוא על הציבור[א] וכמנהג ישראל מן קדמת דנא, ובאנו שם בהצעה שכדאי ונכון שתושבי שכונתנו יוסיפו בתפילה ובאמירת תהלים בציבור, יע"ש **בארוכה**.

ולא נצרכה אלא להעדפה, בהיות ולאחרונה נקהלו היהודים ועמוד על נפשם באופן דאחדות ישראל, באה"ק, בירושת"ו, עיר שחוברה לה יחדיו, ובהמשך לזה, הוחלט גם כאן שיתכנסו יראי השם ברחובה של עיר ל**עצרת תפלה ביום ראשון, ז' אדר שני**[ב] הבעל"ט, וגם נתבקשנו מרבני אנ"ש באה"ק להנתן דת גם בשאר מדינות המלך, לקיים עליהם ועל כל הנלוים עליהם דברי הצומות וזעקתם –

על כן, הננו קוראים בזה לכל התושבים שיחיו, שלא לפרוש מן הציבור, ויקראו אל האלקים בחזקה.

ונכון לבנו בטוח בה', כי לעולם לא נמוט, ובזעקיך יצילוך קיבוציך[ב]. ומקבץ נדחי ישראל, עוד יקבץ עליו לנקבציו, מיסמך גאולה לגאולה, גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

ועל זה באנו על החתום,

הרב אהרן יעקב שוחט
חבר הבד"צ

הרב יוסף ישעי' ברוין
חבר הבד"צ

א) ועכ"פ – בהתרעת הפה. והיא מצוה מה"ת (רמב"ם הל' תעניות פ"א ה"א. ובס' החינוך מצוה תלג בסופה: מי שצר לו ולא קרא אל ה' להושיעו ביטל עשה זה וכו', ע"ש"ה). וראה בשו"ת שבות יעקב (ח"ב סוס"י מד) שמבטלים ת"ת עבור מצוה זו. וראה גם כתב סופר ר"פ שופטים.

ב) וה"ז – שז' אדר הוא מאותם "ימים שאירעו בהם צרות לאבותינו וראוי להתענות בהם" (שו"ע או"ח סתק"ם), יום (הולדת ו)הילולא דמשה רעיא מהימנא ע"ה (שם ס"ב). ולכמה דעות (ייהח"צ (בשאילת יעבץ ח"א סקי"ז) היעב"ץ בסידורו. פתח עינים (ר"ה, יא) חת"ס חאו"ח סקס"ג. שו"ת ועץ יצחק חיו"ד סל"ט. שכיות החמדה לר"ד פארדו. ועוד" – נסמנו בלקו"ש חס"ו ע' 342 הערה 5) – מתענים באדר שני דוקא. ואלו ואלו דא"ח (ראה שיחת אור לו' אד"ר תשנ"ב. שיחת ז' אד"ש תשל"ו). ולהעיר, ש"יום זה [ז' אדר] לא הוקבע אלא להקמת קרן זורשי דור ודור . . כי עיקר האמונה בתורת ה' היא האמונה בחכמי דור דור ודורשיו" (דרשות חת"ס לז' אדר תק"ס ח"א קכח, ב).

ג) ובמד"ר ר"פ וישב: תני כינוסו וכינוס בניו הצילו וכרי. וראה התוועדויות תשמ"ה ח"ה ע' 3104 שמדברי המדרש משמע ש"בזעקיך" – הכוונה גם לנוף ועצם הכינוס, ומתוך שמחה וטוב לבב. ועיי"ש לקו"ש חכ"ו ע' 340.

חב"ד אינפו

קריאת בד"צ קראון־הייטס לאנ"ש
להשתתף בעצרת נגד גזרת הגיוס במנהטן

חברי בי"ד רבני חב"ד באה"ק
בעצרת המיליון בירושלים נגד גזרת הגיוס

תלמידי ישיבות תומכי תמימים בריקוד חסידי
בעצרת המיליון בירושלים נגד גזרת הגיוס

בד"צ קראון הייטס בדרכם
לעצרת תפילה נגד גזרת הגיוס במנהטן

בד"צ קראון הייטס משתתפים
בעצרת תפילה נגד גזרת הגיוס במנהטן

אנ"ש בעצרת המיליון בירושלים נגד גזרת הגיוס

הדפסת תניא במהלך עצרת המיליון

רבני חב"ד ואנ"ש בכנסים נגד גזרת הגיוס

ב"ה, אייר תשע"ו, שנת הקהל

גילוי דעת

הנה בזמן שחושך יכסה ארץ, נהייתה לאחרונה תופעה חדשה בקרב תלמידי התמימים בוגרי ה'קבוצה' שיש מהם שמיד אחרי ה'קבוצה' מתגייסים לצבא, דבר שלא היה אף פעם בקרב אנ"ש ואוי לנו שכך עלתה בימינו, וגם **שמענו שרח"ל ישנם אנשים 'ממחננו' שמסתובבים בקרב התמימים ומשכנעים אותם לעזוב את הלימוד ולצאת מהישיבה לצבא.** הננו חוזרים ומפרסמים בזאת את דעתו הקדושה והברורה של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בנוגע לגיוס לצבא, וזה לשונו הקדוש (אג"ק ח"כ עמ' שיז):

" בנוגע למכתבו, השואל האם מהויב בן ישיבה כאה"ק ת"ו להתגייס שם לצבא – לפלא הספק בעיניו ועד שצריך לישאל במכתב, והרי ידוע וגם מפורסם בפ"ד הברור של רבני ישראל.
וכמובן – מבוסס הוא בתורתנו תורת חיים. אשר בני ישיבות אין לגייסם ולא יצאו בצבא, ולימודם תורתנו הקדושה בהתמדה ושקידה מניע ומציל על אריצנו הקדושה ת"ו ועל הדרים עלי'."

ובתורת מנחם כרך נא עמ' 74: *"...מי שהושיבו אותו בישיבה שילמד ... אם הוא סוגר את גמרתו ובורח ... הוא נחשב עריק"*

דברי אלוקים חיים אלה נצחיים הם ואדרבה בדור יתום זה מקבלים הם משנה תוקף, ומי יבא אחר המלך ?!

לכן אנו מוחים ע"כ! כדברי הרבי למחות נגד גזרת הגיוס (שיחות קודש תשכ"ח ח"א עמ' 512).
ופונים בזאת לר"מים ולמשפיעים ולכל מי שידו בזאת, לעורר ולחזק את תלמידי התמימים שימשיכו בלימוד התורה הק' ולא ללכת שולל אחרי כל מיני הסכמים שונים ומשונים המבטלים מעמד בן ישיבה, והעיקר להיות כפי דעתו הקדושה של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו. ובוודאי שנתחזק במסירות נפש ובדביקות בלימוד התורה ונזכה לגאולה האמתית והשלמה תיכף ומיד ממש!

רשימה חלקית (ההחתימות לפי סדר קבלתן):

הרב גדליה אקסלרוד
אב"ד חיפה

הרב ברוך בועז יורקוביץ
רב ק"ק חב"ד לוד

הרב דוד מאיר דרזקמן
רב העיר קרית מוצקין

הרב אשר לעמיל הכהן
רב ק"ק חב"ד ביתר עלית

הרב אהרון שפירא
מד"א שכונת פרדס כץ

הרב יוסף שמחה גינזבורג
רב אזורי עומר

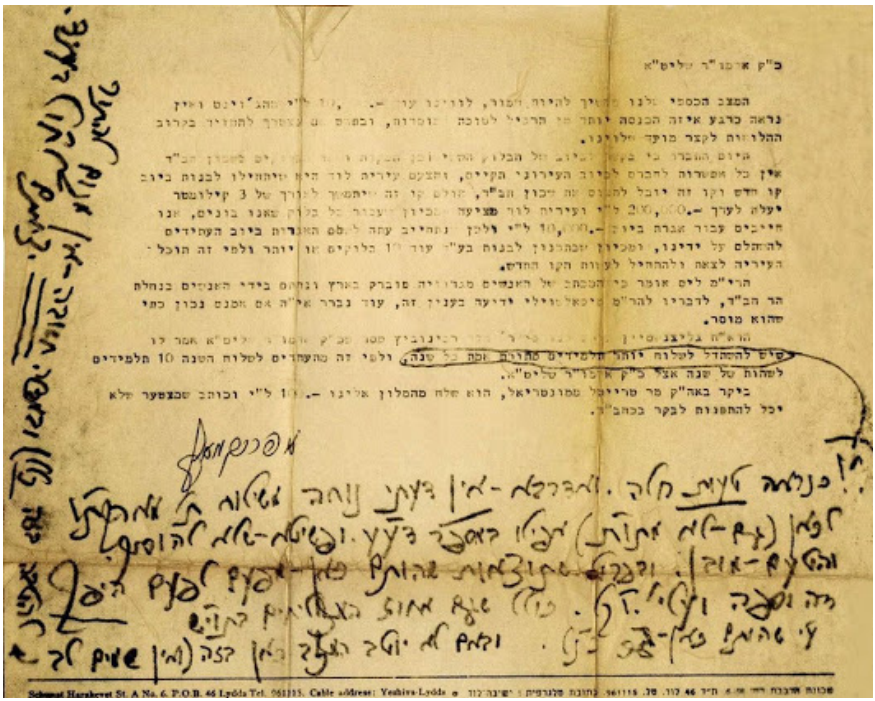
הרב ישעיהו הרצל
רב העיר נצרת עלית

הרב טוביה בלוי
רב ק"ק חב"ד נוה יעקב י–ם ת"ו

הרב יצחק שלמה פראנק
רב מרכז עכו

הרב מאיר אהרון
ראש כולל 'אור זרוע' ומר"צ – רחובות

גילוי דעת של רבני אנ"ש לתמימים בוגרי קבוצה

מענה הרבי בנוגע לנסיעה לקבוצה לישיבת תורת אמת

מענה חריף מהרבי אל הרה"ח אפרים ע"ה וולף, מנהל ישיבת תו"ת המרכזית כפ"ח. כאשר זה כתב לרבי כי "מישיבת תורת אמת מסרו שיש להשתדל לשלוח יותר תלמידים מתורת אמת כל שנה" - סימן הרבי בעיגול מילים אלה, וכתב בשולי הגליון:

כנראה טעות חלה. ואדרבא - אין דעתי נוחה משילוח ת' מאה"ק ת"ו לכאן (גם - לא מתו"ת) אפילו במספר דע"ע. ופשיטא - שלא להוסיף. והטעם - מובן.

ובפרט שתוצאות שהותם כאן - מפעם לפעם היפך דהוספה ועלי'. וק"ל.

כולל שגם אחוז המצליחים בתוי"ש ע"י שהותם כאן - ג"כ כנ"ל. ובאם לא יוטב המצב כאן בזה (ואין שמים לב להטבה בזה כלל) ובמדה חשובה - אין מקום להתיר יציאתם לחו"ל בעתיד.

אגרות־קודש (יא'תרסא־יא'תרסב)

יא'תרסב

[ב' חשון, ה'תשל"ו]

ישיבת הסדר ע"י חב"ד — **מופרך בהחלט. ומבהילה** השאלה עד"ז.

שד"ר למגביות כספים — על הנהלת המוסדות לבחנם המתאימים **לזה** (היינו לאסוף כסף בפועל, ולא — למצוא בחו"ל מי שהוא להטיל עליו האשמה על אי הצלחתם).

ואחריות הבחירה והשילוח על ההנהלה — ואין מקום לשאלה כאן.

יא'תרסב

מצילום כת"ק, על גליון מכתב מב' חשון ה'תשל"ו, במענה לשאלה אם כדאי להפוך את הסמינר למורים בכפר חב"ד למסגרת ישיבת הסדר.

שד"ר למגביות כספים: **במענה לשאלה, אודות נסיעה לארה"ב לאסוף כספים בעד המוסד.**